

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 177 (XXI) — Nr. 321

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 14 mai 2009

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
107.	— Lege privind ratificarea Convenției dintre Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului pentru evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la București la 16 iulie 2008....	2	
	Convenție între Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului pentru evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital	2–10	
627.	— Decret pentru promulgarea Legii privind ratificarea Convenției dintre Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului pentru evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la București la 16 iulie 2008	10	
★			
164.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal	11	
782.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal.....	11	
★			
167.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 148/2008 pentru modificarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii	12	
785.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 148/2008 pentru modificarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii	12	
★			
168.	— Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2008 privind înființarea activității de derulare și gestionare a proiectelor de înfrățire instituțională finanțate de Uniunea Europeană, pentru care România are calitate de donator de asistență tehnică	13	
786.	— Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2008 privind înființarea activității de derulare și gestionare a proiectelor de înfrățire instituțională finanțate de Uniunea Europeană, pentru care România are calitate de donator de asistență tehnică	13	
★			
169	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 149/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 46/2007 privind modul de alocare a fondurilor externe nerambursabile și a contribuției naționale în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea și utilizarea acestora, pentru obiectivul „Cooperare teritorială europeană”	14	
787.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 149/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 46/2007 privind modul de alocare a fondurilor externe nerambursabile și a contribuției naționale în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea și utilizarea acestora, pentru obiectivul „Cooperare teritorială europeană”	14	
★			
171.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 147/2008 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991.....	15	
789.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 147/2008 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991	15	
★			
172.	— Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 216/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar	16	
790.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 216/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar	17	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
	Decizia nr. 144 din 5 februarie 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989	17–18	
	Decizia nr. 447 din 31 martie 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. a) și h) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989	19–20	
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
219.	— Ordin al președintelui Institutului Național de Statistică pentru stabilirea Metodologiei cercetării statistice privind inovarea în industrie și servicii	20–29	
277.	— Ordin al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale privind schimbarea sediului Sucursalei Teritoriale Olt — Argeș a Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare R.A.....	29	
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE			
	Decizia nr. 6 din 19 ianuarie 2009	30–31	

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI**

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE**privind ratificarea Convenției dintre Guvernul României
și Guvernul Turkmenistanului pentru evitarea dublei impuneri
și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit
și pe capital, semnată la București la 16 iulie 2008****Parlamentul României** adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se ratifică Convenția dintre Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la București la 16 iulie 2008.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

ROBERTA ALMA ANASTASE**ALEXANDRU PEREȘ**

București, 14 aprilie 2009.

Nr. 107.

C O N V E N Ț I E**între Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului pentru evitarea dublei impuneri
și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital**

Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului, dorind să promoveze și să întărească relațiile economice prin încheierea unei convenții pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, denumită în continuare *Convenție*, au convenit după cum urmează:

ARTICOLUL 1**Persoane vizate**

Prezenta Convenție se aplică persoanelor care sunt rezidente ale unuia sau ale ambelor state contractante.

ARTICOLUL 2**Impozite vizate**

1. Prezenta Convenție se aplică impozitelor pe venit și pe capital stabilite în numele unui stat contractant sau al autorităților sale locale ori al unităților sale administrativ-teritoriale, indiferent de modul în care sunt percepute.

2. Sunt considerate *impozite pe venit și pe capital* toate impozitele stabilite pe venitul total, pe capitalul total sau pe elementele de venit sau de capital, inclusiv impozitele pe câștigurile provenite din înstrăinarea proprietății mobiliare sau imobiliare, impozitele pe sumele totale ale salariilor plătite de întreprinderi, precum și impozitele asupra creșterii capitalului.

3. Impozitele existente asupra cărora se aplică prezenta Convenție sunt în special:

a) în cazul României:

(i) impozitul pe venit;

(ii) impozitul pe profit

(denumite în continuare *impozit român*);

b) în cazul Turkmenistanului:

(i) impozitul pe profitul (venitul) persoanelor juridice;

(ii) impozitul pe venitul persoanelor fizice;

(iii) impozitul pe resursele naturale;

(iv) impozitul pe proprietate

(denumite în continuare *impozit turkmen*).

4. Convenția se va aplica, de asemenea, oricărui impozite identice sau în esență similare care sunt stabilite după data semnării prezentei Convenții în plus sau în locul impozitelor existente la care se face referire în paragraful 3. Autoritățile competente ale statelor contractante se vor informa reciproc asupra oricăror modificări importante aduse în legislațiile lor fiscale respective, după efectuarea unor astfel de modificări.

ARTICOLUL 3**Definiții generale**

1. În sensul prezentei Convenții, în măsura în care contextul nu cere o interpretare diferită:

a) expresiile *un stat contractant* și *celălalt stat contractant* înseamnă România sau Turkmenistan, după cum cere contextul;

b) termenul *România* înseamnă teritoriul de stat al României, inclusiv marea sa teritorială și spațiul aerian de deasupra teritoriului și mării teritoriale asupra cărora România își exercită suveranitatea, precum și zona contiguă și platoul continental și zona economică exclusivă asupra cărora România își exercită,

în conformitate cu legislația sa și potrivit normelor și principiilor dreptului internațional, drepturi suverane și jurisdicție;

c) termenul *Turkmenistan* înseamnă Turkmenistan și, atunci când este folosit în sens geografic, include orice zonă dincolo de apele teritoriale ale Turkmenistanului care în conformitate cu dreptul internațional și cu legislația Turkmenistanului este o zonă în care Turkmenistanul își poate exercita drepturi cu privire la fundul mării și subsolul și resursele lor naturale;

d) termenul *impozit* înseamnă impozit român sau impozit turkmen, după cum cere contextul;

e) termenul *persoană* include o persoană fizică, o societate sau orice altă asociere de persoane legal constituită în fiecare dintre statele contractante;

f) termenul *societate* înseamnă orice persoană juridică sau orice entitate care este considerată ca o persoană juridică în scopul impozitării;

g) expresiile *întreprindere a unui stat contractant* și *întreprindere a celuilalt stat contractant* înseamnă, după caz, o întreprindere exploatată de un rezident al unui stat contractant și o întreprindere exploatată de un rezident al celuilalt stat contractant;

h) termenul *național* înseamnă:

(i) în cazul României, orice persoană fizică având cetățenia României și orice persoană juridică, asociere de persoane și orice altă entitate având statutul în conformitate cu legislația în vigoare în România;

(ii) în cazul Turkmenistanului, orice persoană fizică având naționalitatea Turkmenistanului și orice persoană juridică, parteneriat sau asociație având statutul în conformitate cu legislația în vigoare în Turkmenistan;

i) expresia *transport internațional* înseamnă orice transport efectuat cu o navă, aeronavă, vehicul feroviar sau rutier exploatate de o întreprindere a unui stat contractant, cu excepția cazului când asemenea transport este efectuat numai între locuri situate în celălalt stat contractant;

j) expresia *autoritate competentă* înseamnă:

(i) în cazul României, Ministerul Economiei și Finanțelor sau reprezentantul său autorizat;

(ii) în cazul Turkmenistanului, Ministerul Finanțelor și Serviciul Național Fiscal Central sau reprezentantul lor autorizat.

2. În ceea ce privește aplicarea prezentei Convenții de un stat contractant, orice termen care nu este definit în Convenție va avea, dacă contextul nu cere o interpretare diferită, înțelesul pe care îl are în cadrul legislației aceluși stat cu privire la impozitele la care se aplică Convenția.

ARTICOLUL 4

Rezident

1. În sensul prezentei Convenții, expresia *rezident al unui stat contractant* înseamnă orice persoană care potrivit legislației aceluși stat este supusă impozitării în acel stat datorită domiciliului său, rezidenței sale, sediului conducerii, locului înregistrării sau oricărui alt criteriu de natură similară. Această expresie nu include însă o persoană care este supusă impozitării în acel stat numai pentru faptul că realizează venituri sau capital din surse situate în acel stat.

2. Când, în conformitate cu prevederile paragrafului 1, o persoană fizică este rezidentă a ambelor state contractante, atunci statutul său va fi determinat după cum urmează:

a) aceasta va fi considerată rezidentă a statului contractant în care are o locuință permanentă la dispoziția sa; dacă aceasta dispune de o locuință permanentă în ambele state, ea va fi considerată rezidentă a statului cu care legăturile sale personale și economice sunt mai strânse (centrul intereselor vitale);

b) dacă statul în care aceasta are centrul intereselor sale vitale nu poate fi determinat sau dacă nu dispune de o locuință permanentă la dispoziția sa în niciunul dintre state, ea va fi considerată rezidentă a statului în care locuiește în mod obișnuit;

c) dacă aceasta locuiește în mod obișnuit în ambele state sau în niciunul dintre ele, ea va fi considerată rezidentă a statului al cărui național este;

d) dacă aceasta este național al ambelor state sau a niciunuia dintre ele, autoritățile competente ale statelor contractante vor rezolva problema de comun acord.

3. Când, potrivit prevederilor paragrafului 1, o persoană alta decât o persoană fizică este rezidentă a ambelor state contractante, atunci ea va fi considerată rezidentă a statului în care este situat locul conducerii sale efective.

ARTICOLUL 5

Sediu permanent

1. În sensul prezentei Convenții, expresia *sediu permanent* înseamnă un loc fix de afaceri prin care întreprinderea își desfășoară în întregime sau în parte activitatea sa.

2. Expresia *sediu permanent* include îndeosebi:

a) un loc de conducere;

b) o sucursală;

c) un birou;

d) o fabrică;

e) un magazin;

f) un atelier;

g) o fermă sau orice plantație;

h) un depozit folosit pentru livrarea de bunuri în scopul obținerii de profit; și

i) o mină, un puț petrolier sau de gaze, o carieră sau orice alt loc de extracție a resurselor naturale.

3. Expresia *sediu permanent* include de asemenea:

a) un șantier de construcții, un proiect de construcții, de montaj sau de instalare ori activitățile de supraveghere legate de acestea, dar numai atunci când asemenea șantier, proiect sau activități continuă pentru o perioadă mai mare de 12 luni;

b) prestarea de servicii, inclusiv servicii de consultanță, de către o întreprindere a unui stat contractant prin intermediul unor salariați sau al altor persoane angajate în acest scop în celălalt stat contractant, cu condiția ca o astfel de activitate să continue pentru același proiect sau pentru unul conex pentru o perioadă sau perioade totalizând mai mult de 6 luni în orice perioadă de 12 luni.

4. Independent de prevederile anterioare ale acestui articol, expresia *sediu permanent* se consideră că nu include:

a) folosirea de instalații numai în scopul depozitării sau expunerii de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii;

b) menținerea unui stoc de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii numai în scopul depozitării sau expunerii;

c) menținerea unui stoc de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii numai în scopul prelucrării de către o altă întreprindere;

d) vânzarea de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii care sunt expuse în cadrul unui târg sau al unei expoziții temporare ocazionale unde produsele sau mărfurile sunt vândute în decurs de o lună de la închiderea târgului ori expoziției menționate;

e) menținerea unui loc fix de afaceri numai în scopul cumpărării de produse sau mărfuri ori al colectării de informații pentru întreprindere;

f) menținerea unui loc fix de afaceri numai în scopul desfășurării pentru întreprindere a oricărei alte activități cu caracter pregătitor sau auxiliar;

g) menținerea unui loc fix de afaceri numai pentru orice combinare a activităților menționate în subparagrafele de la a) la f), cu condiția ca întreaga activitate a locului fix de afaceri ce rezultă din această combinare să aibă un caracter pregătitor sau auxiliar.

5. Independent de prevederile paragrafelor 1 și 2, atunci când o persoană — alta decât un agent cu statut independent căruia i se aplică prevederile paragrafului 7 — acționează într-un stat contractant în numele unei întreprinderi a celui alt stat contractant, această întreprindere se consideră că are un sediu permanent în primul stat menționat dacă persoana:

a) are și exercită în mod obișnuit în primul stat menționat împuternicirea de a încheia contracte în numele întreprinderii, în afară de cazul când activitățile unei astfel de persoane sunt limitate la cele menționate în paragraful 4 care, dacă sunt exercitate printr-un loc fix de afaceri, nu fac din acest loc fix de afaceri un sediu permanent potrivit prevederilor aceluși paragraf; sau

b) nu are o astfel de împuternicire, însă menține în mod obișnuit în primul stat menționat un stoc de produse sau mărfuri din care face în mod regulat livrări de produse ori mărfuri în numele întreprinderii.

6. Independent de prevederile anterioare ale acestui articol, o societate de asigurări, cu excepția reasigurărilor, a unui stat contractant se consideră că are un sediu permanent în celălalt stat contractant dacă încasează prime pe teritoriul celui alt stat sau asigură riscuri situate în acel stat prin intermediul unei persoane, alta decât un agent cu statut independent căruia i se aplică prevederile paragrafului 7.

7. O întreprindere nu se consideră că are un sediu permanent într-un stat contractant numai pentru faptul că aceasta își exercită activitatea de afaceri în acel stat printr-un broker, agent comisionar general sau orice alt agent cu statut independent, cu condiția ca aceste persoane să acționeze în cadrul activității lor obișnuite.

8. Faptul că o societate care este rezidentă a unui stat contractant controlează sau este controlată de o societate care este rezidentă a celui alt stat contractant sau care își exercită activitatea de afaceri în celălalt stat (printr-un sediu permanent sau în alt mod) nu este suficient pentru a face una din aceste societăți un sediu permanent al celeilalte.

ARTICOLUL 6

Venituri din proprietăți imobiliare

1. Veniturile realizate de un rezident al unui stat contractant din proprietăți imobiliare (inclusiv veniturile din agricultură sau din exploatarea forestieră) situate în celălalt stat contractant sunt impozabile în celălalt stat.

2. Expresia *proprietăți imobiliare* are înțelesul care este atribuit de legislația statului contractant în care proprietățile în cauză sunt situate. Expresia include, în orice caz, toate

accesoriile proprietății imobiliare, inventarul viu și echipamentul utilizat în agricultură și exploatarea forestieră, drepturile asupra cărora se aplică prevederile dreptului comun cu privire la proprietatea funciară, uzufructul proprietăților imobiliare și drepturile la rente variabile sau fixe pentru exploatarea ori concesionarea exploatarea zăcămintelor minerale, izvoarelor și a altor resurse naturale; navele, aeronavele, vehiculele feroviare și rutiere nu sunt considerate proprietăți imobiliare.

3. Prevederile paragrafului 1 se aplică veniturilor obținute din exploatarea directă, din închirierea sau din folosirea în orice altă formă a proprietății imobiliare.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 3 se aplică de asemenea veniturilor din proprietăți imobiliare ale unei întreprinderi și veniturilor din proprietăți imobiliare utilizate pentru exercitarea unor profesii independente.

ARTICOLUL 7

Profiturile întreprinderii

1. Profiturile unei întreprinderi a unui stat contractant sunt impozabile numai în acel stat, în afară de cazul când întreprinderea exercită activitate de afaceri în celălalt stat contractant printr-un sediu permanent situat acolo. Dacă întreprinderea exercită activitate de afaceri în acest mod, profiturile întreprinderii pot fi impuse în celălalt stat, dar numai acea parte din ele care este atribuibilă aceluși sediu permanent.

2. Sub rezerva prevederilor paragrafului 3, când o întreprindere a unui stat contractant exercită activitate de afaceri în celălalt stat contractant printr-un sediu permanent situat acolo, atunci se atribuie în fiecare stat contractant, aceluși sediu permanent, profiturile pe care acesta le-ar fi putut realiza dacă ar fi constituit o întreprindere distinctă și separată, exercitând activități identice sau similare, în condiții identice sau similare și tratând cu toată independența cu întreprinderea al căruși sediu permanent este.

3. La determinarea profiturilor unui sediu permanent sunt admise ca deductibile cheltuielile ce pot fi dovedite ca fiind efectuate pentru scopurile urmărite de sediul permanent, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare efectuate, indiferent de faptul că s-au efectuat în statul în care se află sediul permanent sau în altă parte. Această prevedere se aplică sub rezerva restricțiilor prevăzute de legislația internă a fiecărui stat contractant.

4. În măsura în care într-un stat contractant se obișnuiește ca profitul care se atribuie unui sediu permanent să fie determinat prin repartizarea profitului total al întreprinderii în diversele sale părți componente, nicio prevedere a paragrafului 2 nu împiedică acel stat contractant să determine profitul impozabil în conformitate cu repartizarea uzuală; metoda de repartizare adoptată trebuie să fie totuși aceea prin care rezultatul obținut să fie în concordanță cu principiile enunțate în acest articol.

5. Niciun profit nu se atribuie unui sediu permanent numai pentru faptul că acest sediu permanent cumpără produse sau mărfuri pentru întreprindere.

6. În vederea aplicării prevederilor paragrafelor anterioare, profitul care se atribuie unui sediu permanent se determină în fiecare an prin aceeași metodă, în afară de cazul când există motive temeinice și suficiente de a proceda altfel.

7. Când profiturile includ elemente de venit care sunt tratate separat în alte articole ale prezentei Convenții, atunci prevederile acelor articole nu sunt afectate de prevederile prezentului articol.

ARTICOLUL 8

Transport internațional

1. Profiturile unei întreprinderi a unui stat contractant obținute din celălalt stat contractant din exploatarea în trafic internațional a navelor, aeronavelor, vehiculelor feroviare sau rutiere sunt impozabile numai în primul stat menționat.

2. Profiturile la care se referă paragraful 1 al acestui articol nu includ profiturile obținute din exploatarea hotelieră sau dintr-o activitate de transport care diferă de exploatarea în trafic internațional a navelor, aeronavelor, vehiculelor feroviare sau rutiere.

3. Prevederile paragrafului 1 se aplică, de asemenea, de asemenea, profiturilor obținute din participarea la un pool, la o exploatare în comun sau la o agenție internațională de transporturi și dobânzilor aferente fondurilor legate numai de exploatarea navelor, aeronavelor, vehiculelor feroviare și rutiere.

4. Profiturile obținute de o întreprindere de transport a unui stat contractant din utilizarea, întreținerea sau închirierea de containere (inclusiv remorci și alte echipamente pentru transportul containerelor) folosite pentru transportul de bunuri sau mărfuri sunt impozabile numai în acel stat contractant.

ARTICOLUL 9

Întreprinderi asociate

1. Când

a) o întreprindere a unui stat contractant participă direct sau indirect la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a celuiilalt stat contractant; sau

b) aceleași persoane participă direct sau indirect la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a unui stat contractant și a unei întreprinderi a celuiilalt stat contractant, și, fie într-un caz, fie în celălalt, cele două întreprinderi sunt legate în relațiile lor comerciale sau financiare de condiții acceptate sau impuse care diferă de acelea care ar fi fost stabilite între întreprinderi independente, atunci orice profituri care fără aceste condiții ar fi fost obținute de una dintre întreprinderi, dar nu au putut fi obținute în fapt datorită acestor condiții, pot fi incluse în profiturile acelei întreprinderi și impuse în consecință.

2. Când un stat contractant include în profiturile unei întreprinderi aparținând acelu stat — și impune în consecință — profiturile asupra cărora o întreprindere a celuiilalt stat contractant a fost supusă impozitării în celălalt stat și profiturile astfel incluse sunt profituri care ar fi revenit întreprinderii primului stat menționat dacă condițiile stabilite între cele două întreprinderi ar fi fost acelea care ar fi fost convenite între întreprinderi independente, atunci celălalt stat va proceda la ajustarea corespunzătoare a sumei impozitului stabilit asupra acelor profituri. La efectuarea acestei ajustări se va ține seama de celelalte prevederi ale prezentei Convenții și, dacă este necesar, autoritățile competente ale statelor contractante se vor consulta reciproc.

ARTICOLUL 10

Dividende

1. Dividendele plătite de o societate care este rezidentă a unui stat contractant unui rezident al celuiilalt stat contractant sunt impozabile în celălalt stat.

2. Totuși, aceste dividende sunt de asemenea impozabile în statul contractant în care este rezidentă societatea plătitoare de dividende și potrivit legislației acelu stat, dar dacă primitorul este

beneficiarul efectiv al dividendelor, impozitul astfel stabilit nu va depăși 10% din suma brută a dividendelor. Prezentul paragraf nu afectează impunerea societății cu privire la profiturile din care se plătesc dividendele.

3. Termenul *dividende* astfel cum este folosit în acest articol înseamnă veniturile din acțiuni, din drepturi de folosință, din părți miniere, din părți de fondator sau alte drepturi, care nu sunt titluri de creanță, din participarea la profituri, precum și veniturile din alte părți sociale care sunt supuse aceluiași regim de impunere ca veniturile din acțiuni de către legislația fiscală a statului în care este rezidentă societatea distribuitoare a dividendelor.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se aplică dacă beneficiarul efectiv al dividendelor, fiind rezident al unui stat contractant, desfășoară activitate de afaceri în celălalt stat contractant, în care societatea plătitoare de dividende este rezidentă, printr-un sediu permanent situat acolo sau prestează în celălalt stat profesii independente printr-o bază fixă situată acolo, iar deținerea drepturilor generatoare de dividende în legătură cu care dividendele sunt plătite este efectiv legată de un asemenea sediu permanent sau bază fixă. În această situație se aplică prevederile art. 7 sau ale art. 14, după caz.

5. Când o societate rezidentă a unui stat contractant realizează profituri sau venituri din celălalt stat contractant, celălalt stat nu poate percepe niciun impozit asupra dividendelor plătite de societate, cu excepția cazului când asemenea dividende sunt plătite unui rezident al celuiilalt stat ori când deținerea drepturilor generatoare de dividende în legătură cu care dividendele sunt plătite este efectiv legată de un sediu permanent sau de o bază fixă situată în celălalt stat, nici să supună profiturile nedistribuite ale societății unui impozit asupra profiturilor nedistribuite ale societății, chiar dacă dividendele plătite ori profiturile nedistribuite reprezintă în întregime sau în parte profituri ori venituri provenind din celălalt stat.

ARTICOLUL 11

Dobânzi

1. Dobânzile provenind dintr-un stat contractant și plătite unui rezident al celuiilalt stat contractant sunt impozabile în celălalt stat.

2. Totuși, aceste dobânzi sunt de asemenea impozabile în statul contractant din care provin și, potrivit legislației acelu stat, dar dacă primitorul este beneficiarul efectiv al dobânzilor, impozitul astfel stabilit nu va depăși 10% din suma brută a dobânzilor.

3. Independent de prevederile paragrafului 2, dobânzile provenind dintr-un stat contractant sunt scutite de impozit în acelu stat dacă sunt obținute și deținute efectiv de Guvernul celuiilalt stat contractant, de o autoritate locală ori de o unitate administrativ-teritorială a acestuia sau de orice agenție ori unitate bancară sau instituție a acelu Guvern, autorități locale ori unități administrativ-teritoriale sau dacă creanțele unui rezident al celuiilalt stat contractant sunt garantate, asigurate ori finanțate direct sau indirect de o instituție financiară aparținând în întregime Guvernului celuiilalt stat contractant.

4. Termenul *dobânzi* astfel cum este folosit în acest articol înseamnă veniturile din titluri de creanță de orice natură însoțite sau nu de garanții ipotecare ori de o clauză de participare la profiturile debitorului și, în special, veniturile din efecte publice și veniturile din titluri de creanță sau obligațiuni, inclusiv primele și premiile legate de asemenea efecte, titluri de creanță ori obligațiuni. Penalitățile pentru plata cu întârziere nu sunt considerate dobânzi în sensul prezentului articol.

5. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se aplică dacă beneficiarul efectiv al dobânzilor, fiind un rezident al unui stat contractant, desfășoară activitate de afaceri în celălalt stat contractant din care provin dobânzile printr-un sediu permanent situat acolo sau prestează în celălalt stat profesii independente printr-o bază fixă situată acolo, iar creanța în legătura cu care sunt plătite dobânzile este efectiv legată de un asemenea sediu permanent sau bază fixă. În această situație se aplică prevederile art. 7 sau ale art. 14, după caz.

6. Dobânzile se consideră că provin dintr-un stat contractant când plătitorul este acel stat, o autoritate locală, o unitate administrativ-teritorială sau un rezident al acelui stat. Totuși, atunci când plătitorul dobânzilor, fie că este sau nu rezident al unui stat contractant, are într-un stat contractant un sediu permanent sau o bază fixă în legătură cu care a fost contractată creanța generatoare de dobânzi și astfel de dobânzi se suportă de acel sediu permanent sau bază fixă, atunci astfel de dobânzi se consideră că provin din statul contractant în care este situat sediul permanent sau baza fixă.

7. Când, datorită relațiilor speciale existente între plătitor și beneficiarul efectiv sau între ambii și o altă persoană, suma dobânzilor, ținând seama de creanța pentru care sunt plătite, depășește suma care s-ar fi convenit între plătitor și beneficiarul efectiv în lipsa unor astfel de relații, prevederile acestui articol se aplică numai la ultima sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților este impozabilă potrivit legislației fiecărui stat contractant, ținând seama de celelalte prevederi ale prezentei Convenții.

ARTICOLUL 12

Redevențe

1. Redevențele provenind dintr-un stat contractant și plătite unui rezident al celui alt stat contractant sunt impozabile în celălalt stat.

2. Totuși, aceste redevențe sunt de asemenea impozabile în statul contractant din care provin și potrivit legislației acelui stat, dar dacă primitorul este beneficiarul efectiv al redevențelor, impozitul astfel stabilit nu va depăși 15% din suma brută a redevențelor.

3. Termenul *redevențe*, astfel cum este folosit în acest articol, înseamnă plăți de orice fel, inclusiv plăți în natură, permise pentru folosirea sau concesionarea oricărui drept de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, inclusiv asupra filmelor de cinematograf și a filmelor sau benzilor folosite pentru emisiunile de radio ori televiziune, transmisiunilor destinate publicului prin satelit, cablu, fibră optică sau tehnologie similară, orice patent, marcă de comerț, desen ori model, plan, formulă sau procedeu secret ori pentru utilizarea sau dreptul de a utiliza orice echipament industrial, comercial sau științific ori pentru informații referitoare la experiența în domeniul industrial, comercial sau științific.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se aplică dacă beneficiarul efectiv al redevențelor, fiind un rezident al unui stat contractant, desfășoară activitate de afaceri în celălalt stat contractant din care provin redevențele printr-un sediu permanent situat acolo sau prestează în celălalt stat profesii independente printr-o bază fixă situată acolo, iar dreptul ori proprietatea pentru care se plătesc redevențele este efectiv legată de un asemenea sediu permanent sau bază fixă. În această situație, se aplică prevederile art. 7 sau ale art. 14, după caz.

5. Redevențele se consideră că provin dintr-un stat contractant când plătitorul este acel stat, o autoritate locală, o unitate administrativ-teritorială sau un rezident al acelui stat. Totuși, atunci când plătitorul redevențelor, fie că este sau nu rezident al unui stat contractant, are într-un stat contractant un sediu permanent ori o bază fixă de care este legată obligația de a plăti redevențele și astfel de redevențe sunt suportate de acel sediu permanent sau bază fixă, atunci astfel de redevențe se consideră că provin din statul contractant în care este situat sediul permanent ori baza fixă.

6. Când, datorită relațiilor speciale existente între plătitor și beneficiarul efectiv sau între ambii și o altă persoană, suma redevențelor, având în vedere utilizarea, dreptul sau informația pentru care sunt plătite, depășește suma care ar fi fost convenită între plătitor și beneficiarul efectiv în lipsa unor astfel de relații, prevederile acestui articol se aplică numai la ultima sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților este impozabilă potrivit legislației fiecărui stat contractant, ținând seama de celelalte prevederi ale prezentei Convenții.

ARTICOLUL 13

Câștiguri de capital

1. Câștigurile realizate de un rezident al unui stat contractant din înstrăinarea proprietăților imobiliare menționate la art. 6 situate în celălalt stat contractant sunt impozabile în statul contractant în care sunt situate asemenea proprietăți.

2. Câștigurile provenind din înstrăinarea proprietății mobiliare făcând parte din activul unui sediu permanent pe care o întreprindere a unui stat contractant îl are în celălalt stat contractant sau a proprietății mobiliare ținând de o bază fixă de care dispune un rezident al unui stat contractant în celălalt stat contractant pentru exercitarea unei profesii independente, inclusiv câștigurile provenind din înstrăinarea unui asemenea sediu permanent (singur sau cu întreaga întreprindere) ori a unei asemenea baze fixe, sunt impozabile în celălalt stat.

3. Câștigurile obținute de o întreprindere a unui stat contractant din înstrăinarea navelor, aeronavelor, vehiculelor feroviare sau rutiere exploatate în trafic internațional ori a proprietăților mobiliare necesare exploatarea unor astfel de mijloace de transport sunt impozabile numai în acel stat contractant.

4. Câștigurile obținute din înstrăinarea acțiunilor la capitalul unei societăți ale cărei active sunt formate în principal, direct sau indirect, din proprietăți imobiliare situate într-un stat contractant sunt impozabile în acel stat.

5. Câștigurile obținute din înstrăinarea acțiunilor, altele decât cele menționate la paragraful 4, într-o societate care este rezidentă a unui stat contractant sunt impozabile în acel stat.

6. Câștigurile provenind din înstrăinarea oricăror proprietăți, altele decât cele la care se face referire în paragrafele 1—5, sunt impozabile numai în statul contractant în care este rezident cel care înstrăinează.

ARTICOLUL 14

Profesii independente

1. Veniturile obținute de un rezident al unui stat contractant din exercitarea unor servicii profesionale sau a altor activități cu caracter independent sunt impozabile numai în acel stat, cu excepția următoarelor situații, când astfel de venituri sunt de asemenea impozabile în celălalt stat contractant:

a) dacă acesta dispune în mod obișnuit de o bază fixă în celălalt stat contractant în scopul desfășurării activităților sale; sau

b) dacă acesta este prezent în celălalt stat contractant pentru o perioadă sau perioade care însumează sau depășesc în total 183 de zile în orice perioadă de 12 luni începând sau sfârșind în anul calendaristic vizat.

În situațiile menționate la subparagrafele a) sau b), este imposabil în celălalt stat contractant numai acea parte din venit care este atribuibilă bazei fixe sau care este obținută din activitățile desfășurate în perioada în care rezidentul a fost prezent în celălalt stat.

2. Expresia *servicii profesionale* include, în special, activitățile independente cu caracter științific, literar, artistic, educativ sau pedagogic, precum și exercitarea independentă a profesiilor de medic, avocat, inginer, arhitect, dentist și contabil.

ARTICOLUL 15

Profesii dependente

1. Sub rezerva prevederilor art. 16, 18, 19, 20 și 21, salariile și alte remunerații similare obținute de un rezident al unui stat contractant pentru o activitate salariată sunt impozabile numai în acel stat, în afară de cazul când activitatea salariată este exercitată în celălalt stat contractant. Dacă activitatea salariată este exercitată în celălalt stat contractant, remunerațiile primite sunt impozabile în celălalt stat.

2. Independent de prevederile paragrafului 1, remunerațiile obținute de un rezident al unui stat contractant pentru o activitate salariată exercitată în celălalt stat contractant sunt impozabile numai în primul stat menționat dacă:

a) beneficiarul este prezent în celălalt stat pentru o perioadă sau perioade care nu depășesc în total 183 de zile în orice perioadă de 12 luni începând sau sfârșind în anul calendaristic vizat; și

b) remunerațiile sunt plătite de o persoană sau în numele unei persoane care angajează și care nu este rezidentă a celui alt stat; și

c) remunerațiile nu sunt suportate de un sediu permanent sau de o bază fixă pe care cel care angajează o are în celălalt stat.

3. Independent de prevederile anterioare ale acestui articol, remunerațiile obținute de un rezident al unui stat contractant pentru o activitate salariată exercitată la bordul unei nave, aeronave, unui vehicul feroviar sau rutier exploatat în trafic internațional sunt impozabile în acel stat.

ARTICOLUL 16

Remunerațiile membrilor consiliului de administrație

Remunerațiile și alte plăți similare obținute de un rezident al unui stat contractant în calitate sa de membru al consiliului de administrație al unei societăți care este rezidentă a celui alt stat contractant sunt impozabile în celălalt stat.

ARTICOLUL 17

Artiști și sportivi

1. Independent de prevederile art. 14 și 15, veniturile obținute de un rezident al unui stat contractant în calitate de artist de spectacol, cum sunt artiștii de teatru, de film, de radio sau de televiziune, ori ca interpreți muzicali sau ca sportivi, din activitățile lui personale desfășurate în această calitate în celălalt stat contractant, sunt impozabile în celălalt stat.

2. Când veniturile în legătură cu activitățile personale desfășurate de un artist de spectacol sau de un sportiv, în această calitate, nu revin artistului de spectacol sau sportivului, ci unei alte persoane, acele venituri, independent de prevederile art. 7, 14 și 15, sunt impozabile în statul contractant în care sunt exercitate activitățile artistului de spectacol sau ale sportivului.

3. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se aplică veniturilor obținute din activitățile desfășurate într-un stat contractant de un artist de spectacol sau de un sportiv dacă vizita în acel stat este făcută în cadrul schimburilor culturale sau sportive convenite între guvernele statelor contractante și dacă este finanțată din fonduri publice ale unuia sau ale ambelor state contractante ori autorități locale sau unități administrativ-teritoriale. În această situație, veniturile sunt impozabile numai în statul contractant în care este rezident artistul de spectacol sau sportivul.

ARTICOLUL 18

Pensii

1. Sub rezerva prevederilor art. 19 paragraful 2, pensiile, anuitățile și alte remunerații similare plătite unui rezident al unui stat contractant pentru activitatea salariată desfășurată în trecut sunt impozabile numai în acel stat.

2. Independent de prevederile paragrafului 1 al acestui articol, pensiile și alte plăți similare făcute în baza legislației unui stat contractant referitoare la asigurările sociale sunt impozabile numai în acel stat.

3. Termenul *anuitate* înseamnă o sumă determinată plătită în mod periodic, la scadențe fixe, în timpul vieții sau în timpul unei perioade specificate sau determinabile, în virtutea unui angajament, cu obligația de a face în schimb plăți pentru o deplină și corespunzătoare recompensare în bani sau în echivalent bănesc.

ARTICOLUL 19

Funcții publice

1. a) Remunerațiile, altele decât pensiile, plătite de un stat contractant sau de o autoritate locală sau de o unitate administrativ-teritorială a acestuia unei persoane fizice pentru serviciile prestate acelui stat sau autorității sau unități sunt impozabile numai în acel stat.

b) Totuși, asemenea remunerații sunt impozabile numai în celălalt stat contractant dacă serviciile sunt prestate în acel stat și persoana fizică este rezidentă a acelui stat și:

(i) este un național al acelui stat; sau

(ii) nu a devenit rezidentă a acelui stat numai în scopul prestării serviciilor.

2. a) Orice pensie plătită de sau din fonduri create de un stat contractant sau de o autoritate locală sau de o unitate administrativ-teritorială a acestuia unei persoane fizice pentru serviciile prestate acelui stat sau autorității sau unități este impozabilă numai în acel stat.

b) Totuși, asemenea pensie este impozabilă numai în celălalt stat contractant, dacă persoana fizică este rezidentă și național a/al acelui stat.

3. Prevederile art. 15, 16 și 18 se aplică remunerațiilor și pensiilor plătite pentru serviciile prestate în legătură cu o activitate de afaceri desfășurată de un stat contractant sau de o autoritate locală ori de o unitate administrativ-teritorială a acestuia.

ARTICOLUL 20

Studenti și practicanți

1. Un rezident al unui stat contractant care este prezent temporar în celălalt stat contractant ca student sau practicanț și care beneficiază de o pregătire tehnică, profesională sau de afaceri nu va fi impus în celălalt stat contractant pentru sumele primite din străinătate în scopul întreținerii, studiului sau pregătirii sale ori ca bursă pentru continuarea studiilor pentru o perioadă de 7 ani.

2. Remunerațiile plătite studentului sau practicanțului, după caz, pentru serviciile prestate în celălalt stat nu sunt impozabile în celălalt stat pentru o perioadă de 3 ani, cu condiția ca asemenea servicii să fie legate de studiul, întreținerea sau pregătirea sa.

ARTICOLUL 21

Profesori și cercetători

1. O persoană fizică care este sau a fost rezidentă a unui stat contractant imediat înainte de sosirea sa în celălalt stat contractant și care, la invitația unei universități, unui colegiu, unei școli sau a altei instituții educaționale similare nonprofit care este recunoscută de Guvernul celui alt stat contractant, este prezentă în celălalt stat contractant pentru o perioadă care nu depășește 2 ani de la data primei sale sosiri în celălalt stat contractant, numai în scopul de a preda sau a cerceta ori pentru ambele, la o astfel de instituție educațională, este scutită de impozit în celălalt stat contractant în ceea ce privește remunerația pe care o primește pentru predare sau cercetare.

2. Prevederile paragrafului 1 al acestui articol nu se aplică veniturilor din cercetare, dacă asemenea cercetare nu este întreprinsă în interes public, ci în interesul obținerii unui câștig în folosul unei anumite persoane sau al unui grup de persoane.

ARTICOLUL 22

Alte venituri

1. Elementele de venit ale unui rezident al unui stat contractant, indiferent de unde provin, care nu sunt tratate în articolele precedente ale prezentei Convenții sunt impozabile în acel stat.

2. Prevederile paragrafului 1 nu se aplică veniturilor, altele decât veniturile din proprietăți imobiliare așa cum sunt definite la art. 6 paragraful 2, dacă primitorul unor astfel de venituri, fiind rezident al unui stat contractant, desfășoară activitate de afaceri în celălalt stat contractant printr-un sediu permanent situat acolo sau exercită în celălalt stat profesii independente printr-o bază fixă situată acolo și dreptul sau proprietatea în legătură cu care este plătit venitul este efectiv legată de un asemenea sediu permanent ori bază fixă. În această situație se aplică prevederile art. 7 sau 14, după caz.

3. Independent de prevederile paragrafelor 1 și 2, elementele de venit ale unui rezident al unui stat contractant, care nu au fost tratate în articolele precedente ale prezentei Convenții și care provin din celălalt stat contractant, sunt impozabile în celălalt stat.

ARTICOLUL 23

Capital

1. Capitalul reprezentat de proprietăți imobiliare, astfel cum sunt definite la art. 6 paragraful 2, deținute de un rezident al unui stat contractant și situate în celălalt stat contractant, este impozabil în celălalt stat.

2. Capitalul reprezentat de proprietăți mobiliare făcând parte din activul unui sediu permanent pe care o întreprindere a unui stat contractant îl are în celălalt stat contractant sau de proprietăți mobiliare aparținând unei baze fixe pe care un rezident al unui stat contractant o are în celălalt stat contractant în scopul exercitării unei profesii independente este impozabil în statul contractant în care este situat sediu permanent ori baza fixă.

3. Capitalul constituit din nave, aeronave, vehicule feroviare și rutiere exploatate în trafic internațional de o întreprindere a unui stat contractant și din proprietăți mobiliare necesare pentru exploatarea unor asemenea mijloace de transport este impozabil numai în acel stat.

4. Toate celelalte elemente de capital ale unui rezident al unui stat contractant sunt impozabile numai în acel stat.

ARTICOLUL 24

Eliminarea dublei impuneri

1. Când un rezident al unui stat contractant realizează venituri sau deține capital care, în conformitate cu prevederile prezentei Convenții, sunt impozitate în celălalt stat contractant, primul stat menționat va acorda:

a) ca o deducere din impozitul pe venitul acelu rezident, o sumă egală cu impozitul pe venit plătit în celălalt stat;

b) ca o deducere din impozitul pe capitalul acelu rezident, o sumă egală cu impozitul pe capital plătit în celălalt stat.

Totuși, această deducere nu va putea depăși în niciun caz acea parte a impozitului pe venit sau a impozitului pe capital, astfel cum este calculată înainte ca deducerea să fie acordată, care este atribuibilă, după caz, venitului sau capitalului care poate fi impozitat în celălalt stat.

2. Când, în conformitate cu orice prevedere a Convenției, venitul obținut sau capitalul deținut de un rezident al unui stat contractant este scutit de impozit în acel stat, statul respectiv poate totuși, la calcularea sumei impozitului pe venitul ori capitalul rămas al acelu rezident, să ia în considerare venitul sau capitalul scutit.

ARTICOLUL 25

Nediscriinarea

1. Naționali unui stat contractant nu vor fi supuși în celălalt stat contractant la nicio impozitare sau obligație legată de aceasta, diferită sau mai împovărătoare decât impozitarea și obligațiile legate de aceasta la care sunt ori pot fi supuși naționali celui alt stat aflați în aceeași situație. Această prevedere, independent de prevederile art. 1, se aplică, de asemenea, persoanelor care nu sunt rezidente ale unuia sau ale ambelor state contractante.

2. Impozitarea unui sediu permanent pe care o întreprindere a unui stat contractant îl are în celălalt stat contractant nu va fi stabilită în condiții mai puțin favorabile în celălalt stat decât impozitarea stabilită întreprinderilor celui alt stat care desfășoară aceleași activități. Această prevedere nu va fi interpretată ca obligând un stat contractant să acorde rezidenților celui alt stat contractant nicio deducere personală, înlesnire sau reducere în ceea ce privește impozitarea, pe considerente legate de statutul civil sau de responsabilitățile familiale pe care le acordă rezidenților săi.

3. Cu excepția cazului când se aplică prevederile art. 9 paragraful 1, paragraful 7 sau ale art. 12 paragraful 6, dobânzile, redevențele și alte plăți făcute de o întreprindere a unui stat contractant unui rezident al celui alt stat contractant se vor

deduce, în scopul determinării profiturilor impozabile ale unei asemenea întreprinderi, în aceleași condiții ca și cum ar fi fost plătite unui rezident al primului stat menționat. În mod similar, orice datorii ale unei întreprinderi a unui stat contractant față de un rezident al celuilalt stat contractant vor fi deductibile, în vederea determinării capitalului impozabil al unei asemenea întreprinderi, în aceleași condiții ca și cum ar fi fost contractate față de un rezident al primului stat menționat.

4. Întreprinderile unui stat contractant al căror capital este integral sau parțial deținut ori controlat, direct sau indirect, de unul sau de mai mulți rezidenți ai celuilalt stat contractant, nu vor fi supuse în primul stat contractant menționat niciunei impozitări ori obligații legate de aceasta care să fie diferită sau mai împovărătoare decât impozitarea și obligațiile legate de aceasta la care sunt sau pot fi supuse alte întreprinderi similare ale primului stat menționat.

5. Prevederile acestui articol se aplică numai impozitelor care fac obiectul prezentei Convenții.

ARTICOLUL 26

Procedura amiabilă

1. Când o persoană consideră că datorită măsurilor luate de unul sau de ambele state contractante rezultă sau va rezulta pentru ea o impozitare care nu este în conformitate cu prevederile prezentei Convenții, ea poate, indiferent de căile de atac prevăzute de legislația internă a acelor state, să supună cazul său autorității competente a statului contractant al cărui rezident este sau, dacă situația sa se încadrează în prevederile art. 25 paragraful 1, aceluia stat contractant al cărui național este. Cazul trebuie prezentat în termen de 3 ani de la prima notificare a acțiunii din care rezultă o impozitare contrară prevederilor prezentei Convenții.

2. Autoritatea competentă se va strădui, dacă reclamația îi pare întemeiată și dacă ea însăși nu este în măsură să ajungă la o soluționare corespunzătoare, să rezolve cazul pe calea unei înțelegeri amiabile cu autoritatea competentă a celuilalt stat contractant în vederea evitării unei impozitări care nu este în conformitate cu prezenta Convenție. Orice înțelegere realizată va fi aplicată indiferent de perioada de prescripție prevăzută de legislația internă a statelor contractante.

3. Autoritățile competente ale statelor contractante se vor strădui să rezolve pe calea înțelegerii amiabile orice dificultăți sau dubii ce rezultă ca urmare a interpretării sau aplicării prezentei Convenții. De asemenea, ele se pot consulta reciproc pentru eliminarea dublei impuneri în cazurile neprevăzute de Convenție.

4. Autoritățile competente ale statelor contractante pot comunica direct între ele în scopul realizării unei înțelegeri în sensul paragrafelor anterioare. Atunci când, pentru a se ajunge la o înțelegere, este necesar un schimb oral de opinii, un astfel de schimb poate avea loc în cadrul unei comisii formate din reprezentanții autorităților competente ale statelor contractante.

ARTICOLUL 27

Schimbul de informații

1. Autoritățile competente ale statelor contractante vor face schimb de informații necesare aplicării prevederilor prezentei Convenții sau ale legislațiilor interne ale statelor contractante privitoare la impozitele vizate de Convenție, în măsura în care impozitarea la care se referă nu este contrară Convenției, în special pentru prevenirea fraudei sau a evaziunii cu privire la asemenea impozite. Schimbul de informații nu este limitat de

art. 1. Orice informație obținută de un stat contractant va fi tratată ca secretă în același mod ca informația obținută în baza legislației interne a aceluia stat și va fi dezvăluită numai persoanelor sau autorităților (inclusiv instanțelor judecătorești și organelor administrative) însărcinate cu stabilirea sau încasarea, aplicarea ori urmărirea impozitelor sau soluționarea contestațiilor cu privire la impozitele vizate de Convenție. Asemenea persoane sau autorități vor folosi informația numai în astfel de scopuri. Acestea pot dezvălui informația în procedurile judecătorești sau în deciziile judiciare.

2. Prevederile paragrafului 1 nu vor fi interpretate ca impunând unui stat contractant obligația:

a) de a lua măsuri administrative contrare legislației și practicii administrative a aceluia sau a celuilalt stat contractant;

b) de a furniza informații care nu pot fi obținute în baza legislației sau în cadrul practicii administrative normale a aceluia sau a celuilalt stat contractant;

c) de a furniza informații care ar dezvălui un secret comercial, de afaceri, industrial sau profesional ori un procedeu de fabricație sau informații a căror dezvăluire ar fi contrară ordinii publice (*ordre public*).

ARTICOLUL 28

Asistența la colectare

1. Autoritățile competente ale statelor contractante se angajează să își acorde reciproc asistență la încasarea impozitelor, împreună cu dobânzile, penalitățile pentru plata cu întârziere și amenzile care nu au un caracter penal legate de asemenea impozite, denumită în continuare în acest articol *creanță fiscală*.

2. Creanța fiscală a unei autorități competente a unui stat contractant va include o certificare a acestei autorități că, potrivit legislației aceluia stat, creanța fiscală a fost stabilită definitiv. În vederea aplicării prevederilor acestui articol, o creanță fiscală este stabilită definitiv atunci când un stat contractant are dreptul, conform legislației sale interne, să încaseze creanța fiscală respectivă și contribuabilul nu mai are niciun drept să împiedice încasarea.

3. Creanțele care fac obiectul solicitărilor de asistență nu vor avea prioritate față de impozitele datorate în statul contractant care acordă asistența și prevederile art. 26 paragraful 1 se aplică, de asemenea, oricărei informații care, în virtutea acestui articol, este furnizată autorității competente a unui stat contractant.

4. O creanță fiscală a unei autorități competente a unui stat contractant care a fost acceptată de autoritatea competentă a celuilalt stat contractant va fi încasată de autoritatea competentă a celuilalt stat contractant ca și cum creanța respectivă ar constitui propriul său impozit.

5. Sumele încasate de autoritatea competentă a unui stat contractant în conformitate cu prevederile prezentului articol vor fi transmise autorității competente a celuilalt stat contractant.

6. În sensul prezentului articol, nu se va acorda asistență pentru o creanță fiscală a unui stat contractant în legătură cu un contribuabil atunci când creanța fiscală este legată de o perioadă în care contribuabilul a fost un rezident al celuilalt stat contractant.

7. Independent de prevederile art. 2, prevederile prezentului articol se aplică tuturor impozitelor de orice fel și natură, definite în conformitate cu legislația fiscală a statelor contractante.

8. Prevederile prezentului articol nu vor fi interpretate ca impunând unui stat contractant obligația de a lua măsuri

administrative care diferă de cele utilizate la încasarea propriilor sale impozite sau care ar fi contrare ordinii sale publice (*ordre public*).

ARTICOLUL 29

Membrii misiunilor diplomatice și ai posturilor consulare

Prevederile prezentei Convenții nu vor afecta privilegiile fiscale de care beneficiază membrii misiunilor diplomatice sau ai posturilor consulare în virtutea regulilor generale ale dreptului internațional sau a prevederilor unor acorduri speciale la care au aderat statele contractante.

ARTICOLUL 30

Intrarea în vigoare

Prezenta Convenție va fi ratificată și va intra în vigoare în a 30-a zi după data schimbului instrumentelor de ratificare. Convenția se va aplica:

a) în ceea ce privește impozitele reținute la sursă la venitul realizat, la sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care Convenția a intrat în vigoare; și

b) în ceea ce privește celelalte impozite pe venit și pe capital realizate, la sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care Convenția a intrat în vigoare.

Pentru Guvernul României,
Lazăr Comănescu,
ministrul afacerilor externe

ARTICOLUL 31

Denunțarea

Prezenta Convenție va rămâne în vigoare o perioadă nedeterminată. Fiecare stat contractant poate denunța Convenția după o perioadă de 5 ani de la data la care Convenția a intrat în vigoare, cu condiția remiterii pe căi diplomatice, cu cel puțin 6 luni înainte, a unei note de denunțare scrise. În această situație, Convenția va înceta să aibă efect:

a) în ceea ce privește impozitele reținute la sursă la venitul realizat, la sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care a fost remisă nota de denunțare; și

b) în ceea ce privește celelalte impozite pe venit și pe capital realizate, la sau după prima zi a lunii ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care a fost remisă nota de denunțare.

Drept care subsemnații, autorizați în bună și cuvenită formă, au semnat prezenta Convenție.

Semnată la București la 16 iulie 2008, în două exemplare originale, în limbile română, turkmenă și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergențe în interpretare, textul în limba engleză va prevala.

Pentru Guvernul Turkmenistanului,
Hîdir Saparliev,
vicepreședinte al Cabinetului de Miniștri

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind ratificarea Convenției
dintre Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului
pentru evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii fiscale
cu privire la impozitele pe venit și pe capital,
semnată la București la 16 iulie 2008**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind ratificarea Convenției dintre Guvernul României și Guvernul Turkmenistanului pentru evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, semnată la București la 16 iulie 2008, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

București, 13 aprilie 2009.

Nr. 627.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 127/2008 pentru modificarea și completarea
Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 127 din 8 octombrie 2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 705 din 16 octombrie 2008.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ROBERTA ALMA ANASTASE

PREȘEDINTELE SENATULUI

MIRCEA-DAN GEOANĂ

București, 8 mai 2009.

Nr. 164.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 127/2008 pentru modificarea
și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 127/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

București, 7 mai 2009.

Nr. 782.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului
nr. 148/2008 pentru modificarea Legii nr. 53/2003 —
Codul muncii**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 148 din 4 noiembrie 2008 pentru modificarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 765 din 13 noiembrie 2008.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ROBERTA ALMA ANASTASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA-DAN GEOANĂ

București, 8 mai 2009.
Nr. 167.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de
urgență a Guvernului nr. 148/2008 pentru modificarea Legii
nr. 53/2003 — Codul muncii**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 148/2008 pentru modificarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 7 mai 2009.
Nr. 785.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2008 privind înființarea activității de derulare și gestionare a proiectelor de înfrățire instituțională finanțate de Uniunea Europeană, pentru care România are calitate de donator de asistență tehnică

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196 din 25 noiembrie 2008 privind înființarea activității de derulare și gestionare a proiectelor de înfrățire instituțională finanțate de Uniunea Europeană, pentru care România are calitate de donator de asistență tehnică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 825 din 8 decembrie 2008, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul 2, literele e) și j) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„e) *instituții din România acreditate de Comisia Europeană* reprezintă instituțiile acreditate de Comisia Europeană, în baza unor criterii de calificare cumulative stabilite de aceasta, care vor implementa proiecte de înfrățire instituțională în aceleași condiții ca instituțiile donatoare de asistență tehnică;

.....
j) *expert* reprezintă funcționarul public, funcționarul public cu statut special, judecătorul, procurorul sau personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, consilierul pentru afaceri europene, personalul contractual,

personalul din instituțiile acreditate potrivit art. 2¹, precum și alte categorii de salariați din administrația publică, așa cum sunt definiți prin lege, care pot fi implicați în proiecte de înfrățire instituțională din cadrul instituțiilor furnizoare de asistență tehnică care, în baza unui mandat, îndeplinesc misiuni cu caracter temporar în cadrul unui contract de înfrățire instituțională.”.

2. După articolul 2 se introduce un nou articol, articolul 2¹, cu următorul cuprins:

„Art. 2¹. — Proiectele de înfrățire instituțională vor fi implementate în calitate de donatori de asistență tehnică în țările beneficiare de instituțiile publice din România, astfel cum sunt definite la art. 2 lit. d), precum și de alte instituții acreditate de Comisia Europeană, în baza unor criterii de calificare cumulative stabilite de aceasta.”

3. În tot cuprinsul ordonanței de urgență, denumirea *Ministerul Economiei și Finanțelor* se înlocuiește cu denumirea *Ministerul Finanțelor Publice*.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ROBERTA ALMA ANASTASE

București, 8 mai 2009.

Nr. 168.

PREȘEDINTELE SENATULUI

MIRCEA-DAN GEOANĂ

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2008 privind înființarea activității de derulare și gestionare a proiectelor de înfrățire instituțională finanțate de Uniunea Europeană, pentru care România are calitate de donator de asistență tehnică

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2008 privind înființarea activității de derulare și gestionare a proiectelor de înfrățire instituțională finanțate de Uniunea Europeană, pentru care România are calitate de donator de asistență tehnică, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

București, 7 mai 2009.

Nr. 786.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 149/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 46/2007 privind modul de alocare a fondurilor externe nerambursabile și a contribuției naționale în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea și utilizarea acestora, pentru obiectivul „Cooperare teritorială europeană”

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 149 din 4 noiembrie 2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 46/2007 privind modul de alocare a fondurilor externe nerambursabile și a contribuției naționale în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea și utilizarea acestora, pentru obiectivul „Cooperare teritorială europeană”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 25 noiembrie 2008, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul I, după punctul 6 se introduce un nou punct, punctul 61, cu următorul cuprins:

„61. La articolul 6 punctul 1, litera a) se abrogă.”

2. La articolul I punctul 16, alineatele (1) — (3) ale articolului 13 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 13. — (1) În cazul programelor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a) și b), pentru care Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței îndeplinește rol de Autoritate de management/Autoritate națională, plata în avans se acordă din

cofinanțare numai liderilor de proiect/partenerilor din România și birourilor regionale pentru cooperare transfrontalieră Călărași și Oradea.

(2) În cazul programului prevăzut la art. 4 alin. (1), pentru care Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței îndeplinește rol de Autoritate de management, plata în avans se acordă din fondurile externe nerambursabile, în limita disponibilităților de fonduri IPA existente în conturile Autorității de certificare și plată, liderilor de proiect, precum și Biroului Regional pentru Cooperare Transfrontalieră Timișoara, având calitatea de Secretariat tehnic comun și Unitate de control de prim nivel.

(3) În cazul programelor prevăzute la art. 5 alin. (1), pentru care Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței îndeplinește rol de Autoritate comună de management, se acordă plăți în avans din fondurile externe nerambursabile către beneficiarii din statele partenere și către birourile regionale pentru cooperare transfrontalieră Suceava și Iași.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

ROBERTA ALMA ANASTASE

București, 8 mai 2009.
Nr. 169.

PREȘEDINTELE SENATULUI

MIRCEA-DAN GEOANĂ

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 149/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 46/2007 privind modul de alocare a fondurilor externe nerambursabile și a contribuției naționale în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea și utilizarea acestora, pentru obiectivul „Cooperare teritorială europeană”

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 149/2008 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 46/2007 privind modul de alocare a fondurilor externe nerambursabile și

a contribuției naționale în bugetul instituțiilor implicate în gestionarea și utilizarea acestora, pentru obiectivul „Cooperare teritorială europeană”, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

București, 7 mai 2009.
Nr. 787.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 147/2008 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 147 din 4 noiembrie 2008 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 765 din 13 noiembrie 2008, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul I punctul 2, litera d) a alineatului 2 al articolului 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„d) solicitantul a investit în România sume care depășesc 1.000.000 de euro.”

2. La articolul I punctul 5, articolul 10² se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 10². — Persoanele prevăzute la art. 10¹ care au domiciliul sau reședința în România pot depune cererea de redobândire ori acordare a cetățeniei române la Direcția cetățenie din cadrul Ministerului Justiției și Libertăților Cetățenești, după împlinirea unui termen de 4 ani de la momentul obținerii dreptului de ședere.”

3. La articolul I punctul 6, alineatul 2 al articolului 12 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Persoanele care au domiciliul sau reședința în străinătate pot depune cererea de redobândire sau de acordare întemeiată pe dispozițiile art. 10 alin. 1 și art. 10¹, însoțită de actele care dovedesc îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege, la misiunile diplomatice ori oficiile consulare competente după domiciliul sau reședința solicitanților. Cererile vor fi înaintate de îndată Comisiei pentru cetățenie.”

4. La articolul I, după punctul 6 se introduce un nou punct, punctul 6¹, cu următorul cuprins:

„6¹. **La articolul 12, după alineatul 2 se introduce un nou alineat, alineatul 3, cu următorul cuprins:**

«În situația în care, la nivelul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, numărul solicitanților este cu mult mai mare decât capacitatea de procesare a oficiului, se va proceda la programarea acestora în limita a 30.000 de dosare pe an, pentru fiecare oficiu consular.»”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ROBERTA ALMA ANASTASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA-DAN GEOANĂ

București, 8 mai 2009.
Nr. 171.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 147/2008 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 147/2008 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr. 21/1991 și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 7 mai 2009.
Nr. 789.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 216/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 216 din 4 decembrie 2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 17 decembrie 2008, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul I punctul 2, alineatul (2) al articolului 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Activitatea privind cazierul judiciar va fi condusă, la nivel central, de Direcția cazier judiciar, statistică și evidențe operative din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române.”

2. La articolul I, după punctul 6 se introduce un nou punct, punctul 6¹, cu următorul cuprins:

„6¹. **La articolul 9, literele b) și e) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

«b) Începerea, întreruperea și încetarea executării pedepsei închisorii, a măsurilor de siguranță și educative, liberarea condiționată și revocarea acesteia, sancțiunea cu caracter administrativ a amenzii stabilite conform Codului penal, achitarea amenzii penale;

e) hotărârile definitive care impun rectificări în cazierul judiciar;»”.

3. La articolul I punctul 13, litera e) a alineatului (1) al articolului 13¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) au fost dizolvate și radiate și au trecut 10 ani de la data rămânerii definitive a condamnării;”.

4. La articolul I punctul 13, alineatul (2) al articolului 13¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul când în cazierul judiciar al persoanelor prevăzute la alin. (1) există și alte mențiuni, se șterg numai mențiunile care impun scoaterea din evidență.”

5. La articolul I punctul 15, alineatul (2) al articolului 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Instituțiile din sistemul de apărare, ordine publică, siguranță națională și justiție pot cere, de asemenea, copie de pe cazierul judiciar al persoanei pentru care se efectuează verificări specifice.”

6. La articolul I, după punctul 15 se introduce un nou punct, punctul 15¹, cu următorul cuprins:

„15¹. **La articolul 18 se introduce un nou alineat, alineatul (2), cu următorul cuprins:**

«(2) La copia de pe cazierul judiciar transmisă organelor judiciare se atașează informațiile referitoare la sancțiunile cu caracter administrativ aplicate conform Codului penal și măsurile preventive sau pedepsele dispuse de organele judiciare, înregistrate conform art. 6 alin. (2).»”

7. La articolul I punctul 18, după alineatul (5) al articolului 20¹ se introduce un nou alineat, alineatul (6), cu următorul cuprins:

„(6) La copia de pe cazierul judiciar solicitată de autoritățile centrale ale celorlalte state membre ale Uniunii Europene se atașează și informațiile referitoare la măsurile preventive sau pedepsele dispuse de organele competente din statele membre și înregistrate conform art. 6 alin. (2).”

8. La articolul I punctul 20, alineatul (1) al articolului 21 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 21. — (1) Persoanele fizice sau juridice pot obține propriul certificat de cazier judiciar în condițiile stabilite la art. 21¹—214.”

9. La articolul I punctul 21, alineatul (2) al articolului 21¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Cererea-tip, cu datele complete de identificare și motivată, se depune de către persoana juridică prin reprezentant legal, care trebuie să își dovedească calitatea, la unitatea de poliție pe raza căreia își are sediul social sucursala, filiala sau punctul de lucru persoana juridică.”

10. La articolul I punctul 21, alineatul (3) al articolului 21¹ se abrogă.

11. La articolul I punctul 21, alineatul (4) al articolului 21¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul cererilor depuse în condițiile prevăzute la alin. (1)—(3), certificatul de cazier judiciar se eliberează în cel mult 3 zile de la data solicitării.”

12. La articolul I punctul 21, alineatul (1) al articolului 21³ se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 21³. — (1) Pentru obținerea unui certificat de cazier judiciar dintr-un alt stat membru al Uniunii Europene, persoana fizică adresează o cerere în acest sens Direcției cazier judiciar, statistică și evidențe operative din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române.”

13. La articolul I, punctul 22 se abrogă.

14. La articolul I, după punctul 22 se introduce un nou punct, punctul 23, cu următorul cuprins:

„23. **Articolul 25 se modifică și va avea următorul cuprins:**

«Art. 25. — Până la realizarea Sistemului Național de Evidență Informatizată a Cazierului Judiciar, structurile de poliție își desfășoară activitatea de cazier judiciar conform sistemului în vigoare.»”

Art. II. — Prezenta lege transpune Decizia 2005/876/JAI a Consiliului din 21 noiembrie 2005 privind schimbul de informații extrase din cazierul judiciar, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) nr. 322 din 9 decembrie 2005.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ROBERTA ALMA ANASTASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA-DAN GEOANĂ

București, 8 mai 2009.

Nr. 172.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 216/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 216/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 7 mai 2009.
Nr. 790.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 144

din 5 februarie 2009

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Antonia Constantin	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de Marina-Marta Iordăchescu în Dosarul nr. 16.812/3/2007 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

La apelul nominal se prezintă, pentru autorul excepției, avocatul Dragoș Cîrnu, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza se află în stare de judecată.

Apărătorul autorului excepției solicită admiterea excepției pentru aceleași motive pe care le-a invocat în fața instanței de judecată. Depune note scrise cu privire la excepția ridicată.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, arătând că prevederile art. 31 din Legea nr. 10/2001 nu contravin normelor constituționale, întrucât asociații unei persoane juridice dobândesc un drept de creanță asupra bunurilor constituite ca aport social într-o societate, drept care este ocrotit de textul de lege criticat. Pe de altă parte, criticile de neconstituționalitate vizează o necorelare între prevederile criticate și textul art. 29 alin. (1) din aceeași lege.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 13 iunie 2008, pronunțată în Dosarul nr. 16.812/3/2007, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989**, excepție ridicată de Marina-Marta Iordăchescu.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că art. 31 din Legea nr. 10/2001 „prevede într-un mod inechitabil posibilitatea obținerii unor despăgubiri aferente imobilelor preluate abuziv prin recalcularea valorii acțiunilor în baza valorii activului net din ultimul bilanț contabil cu utilizarea coeficientului de actualizare stabilit de

BNR”, în timp ce art. 29 alin. (1) din aceeași lege reglementează posibilitatea persoanelor îndreptățite de a obține despăgubiri pentru imobilele preluate abuziv, evidențiate în patrimoniul unor societăți comerciale privatizate, la valoarea de piață a imobilelor solicitate.

Tribunalul București — Secția a V-a civilă consideră excepția nefondată.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că textele de lege criticate sunt constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, prevederile de lege criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 31 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 798 din 2 septembrie 2005, având următoarea redactare: „(1) *Persoanele arătate la art. 3 alin. (1) lit. b) au dreptul la despăgubiri în condițiile legii speciale privind regimul de stabilire și plată a despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv.*

(2) *De prevederile alin. (1) nu beneficiază persoanele fizice sau juridice care au primit despăgubiri până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în condițiile art. 5.*

(3) *Măsurile reparatorii prin echivalent prevăzute la alin. (1) se vor propune, după stabilirea valorii recalculate a acțiunilor, prin decizia motivată a instituției publice implicate în privatizarea societății comerciale care a preluat patrimoniul persoanei juridice sau, după caz, prin ordin al ministrului finanțelor publice, în cazul în care societatea comercială care a preluat patrimoniul persoanei juridice naționalizate nu mai există, nu poate fi identificată, ori nu a existat o asemenea continuitate.*

Pentru motivele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de Marina-Marta Lordăchescu în Dosarul nr. 16.812/3/2007 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 5 februarie 2009.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

(4) *Recalcularea valorii acțiunilor se face în baza valorii activului net din ultimul bilanț contabil, cu utilizarea coeficientului de actualizare stabilit de Banca Națională a României prin Ordinul nr. 3 din 27 aprilie 2001, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 229 din 4 mai 2001, și a indicelui inflației stabilit de Institutul Național de Statistică și a prevederilor Legii nr. 303/1947 pentru recalcularea patrimoniului societăților pe acțiuni, în cazul în care bilanțul este anterior acesteia.*

(5) *În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi Banca Națională a României va stabili coeficientul de actualizare a valorii leului de la data de 11 iunie 1948 până la data intrării în vigoare a prezentei legi.*

(6) *În termen de 60 de zile de la data primirii cererii persoanei îndreptățite sau în termenul prelungit conform art. 28 instituția publică implicată în privatizare va stabili prin decizie sau, după caz, prin dispoziție motivată valoarea recalculată a acțiunilor.”*

Textele constituționale considerate a fi încălcate sunt cele ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului. Este invocată și încălcarea art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că este neîntemeiată.

În jurisprudența sa, ca de exemplu, Decizia nr. 354 din 20 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 6 mai 2008, Curtea a reținut că scopul Legii nr. 10/2001 a fost acela de a institui măsuri reparatorii în interesul proprietarilor ale căror imobile au fost preluate în mod abuziv, nu numai prin restituirea lor în natură, ci și prin stabilirea de măsuri reparatorii prin echivalent. De aceea, soluția de restituire a unor asemenea categorii de imobile, precum și stabilirea cuantumului despăgubirilor sunt rezultatul opțiunii legiuitorului și au la bază exercitarea dreptului său de a decide asupra modului de reparare a injustițiilor și a abuzurilor din legislația trecută.

În legătură cu susținerile de neconstituționalitate care vizează necorelarea dintre prevederile art. 31 din Legea nr. 10/2001 și cele ale art. 29 alin. (1) din aceeași lege, potrivit cărora pentru imobilele evidențiate în patrimoniul unor societăți comerciale privatizate, altele decât cele prevăzute la art. 21 alin. (1) și (2), persoanele îndreptățite au dreptul la despăgubiri calculate la valoarea de piață a imobilelor solicitate, Curtea constată că nici acestea nu pot fi primite. Astfel, în temeiul art. 2 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea lui cu dispozițiile sau principiile Constituției pretins încălcate, iar nu compararea mai multor prevederi legale între ele.

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 447

din 31 martie 2009

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. a) și h) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989

Ioan Vida — președinte
 Nicolae Cochinescu — judecător
 Aspazia Cojocaru — judecător
 Acsinte Gaspar — judecător
 Petre Lăzăroiu — judecător
 Ion Predescu — judecător
 Puskás Valentin Zoltán — judecător
 Tudorel Toader — judecător
 Augustin Zegrean — judecător
 Antonia Constantin — procuror
 Mihaela Senia Costinescu — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. a) și h) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de Valeria-Octavia Teodor și Miron Teodor în Dosarul nr. 3.372/299/2007 al Tribunalului București — Secția a IV-a civilă.

La apelul nominal se prezintă Valeria-Octavia Teodor, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Autorul excepției de neconstituționalitate susține admiterea criticii, depunând note scrise în acest sens.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale în această materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 17 octombrie 2008, pronunțată în Dosarul nr. 3.372/299/2007, **Tribunalul București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a art. 2 alin. (1) lit. a) și h) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989**, excepție ridicată de Valeria-Octavia Teodor și Miron Teodor.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul arată că dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. a) și h) din Legea nr. 10/2001 încalcă dreptul persoanei la un proces echitabil, deoarece nu îndeplinesc criteriile de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate pentru ca subiectul de drept vizat să își poată conforma conduita, astfel încât să evite consecințele nerespectării lor. Or, în condițiile în care conduita unei persoane care a cumpărat un imobil în baza dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 112/1995, care oferea spre vânzare chiriașilor locuințele revendicate, este dată de dispozițiile legale în vigoare la data respectivă, subiecții care au cumpărat aceste imobile s-au întemeiat pe garanțiile constituționale referitoare la dreptul de proprietate privată, dreptul la un proces echitabil și dreptul la respectarea vieții private și familiale.

Așa fiind, legea criticată contravine prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție, coroborate cu cele ale art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât prin noțiunea de proces echitabil, în

opinia autorului, nu se are în vedere doar simpla susținere a unor cereri pentru protejarea unor drepturi subiective, ci totalitatea aspectelor care cuprind garanțiile și obligațiile pozitive ale autorităților statului pe care jurisprudența aplicabilă pe teritoriul României le-au definit sau stabilit în aplicarea textului constituțional.

Tribunalul Teleorman — Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și de contencios administrativ și fiscal consideră excepția de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Guvernul consideră neîntemeiată excepția de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, textele de lege criticate fiind în deplină concordanță cu prevederile constituționale invocate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției îl reprezintă prevederile art. 2 alin. (1) lit. a) și h) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 798 din 2 septembrie 2005, potrivit căroră: „(1) *În sensul prezentei legi, prin imobile preluate în mod abuziv se înțelege:*

a) *imobilele naționalizate prin Decretul nr. 92/1950 pentru naționalizarea unor imobile, cu modificările și completările ulterioare; [...]*

b) *orice alte imobile preluate de stat cu titlu valabil, astfel cum este definiția art. 6 alin. (1) din Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, cu modificările și completările ulterioare;”.*

În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 15 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 21 alin. (3), art. 26 alin. (1) și art. 44 alin. (2) și (3).

De asemenea, sunt invocate și dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția, Curtea constată că asupra constituționalității textelor de lege criticate s-a mai pronunțat prin Decizia nr. 196 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 275 din 27 martie 2006, în sensul respingerii acesteia.

Pentru a pronunța această soluție, Curtea a reținut, în esență, că, analizând argumentația criticii de neconstituționalitate, autorii acesteia solicită, în fapt, modificarea conținutului normei legale criticate, în sensul adaptării ei la principiile protecției drepturilor omului și a libertăților fundamentale, evidențiate în jurisprudența instanței de contencios european a drepturilor omului.

Aceste susțineri nu pot fi reținute, dat fiind faptul că, potrivit competenței sale înscrise în art. 146 din Constituție și în cap. III din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională verifică în cadrul controlului de constituționalitate conformitatea legilor și a ordonanțelor Guvernului cu dispozițiile și principiile constituționale, fără a putea modifica sau completa prevederea legală supusă controlului. Modificarea conținutului unei norme

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. a) și h) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, excepție ridicată de Valeria-Octavia Teodor și Miron Teodor în Dosarul nr. 3.372/299/2007 al Tribunalului București — Secția a IV-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 31 martie 2009.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Mihaela Senia Costinescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

GUVERNUL ROMÂNIEI
INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

ORDIN

pentru stabilirea Metodologiei cercetării statistice privind inovarea în industrie și servicii

Având în vedere Hotărârea Comitetului de avizare metodologică nr. 2/2009,

în temeiul prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 9/1992 privind organizarea statisticii oficiale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 957/2005 privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Statistică, republicată, cu modificările ulterioare,

ținând seama de dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1.450/2004 al Comisiei de punere în aplicare a Deciziei nr. 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producerea și dezvoltarea statisticilor comunitare privind inovarea, cu modificările ulterioare,

președintele Institutului Național de Statistică emite următorul ordin:

Art. 1. — Obiectul prezentului ordin este stabilirea Metodologiei cercetării statistice privind inovarea în industrie și servicii.

Art. 2. — Metodologia menționată la art. 1 este prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — Institutul Național de Statistică va asigura actualizarea metodologiei în funcție de legislația europeană.

Art. 4. — (1) Prezentul ordin va fi pus în aplicare de către compartimentul de specialitate din Institutul Național de Statistică.

(2) Prevederile prezentului ordin devin obligatorii pentru statistica oficială din România.

Art. 5. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Institutului Național de Statistică,
Vergil Voineagu

București, 4 mai 2009.
Nr. 219.

ANEXĂ

M E T O D O L O G I A

cercetării statistice privind inovarea în industrie și servicii

1. Cadrul general

Cercetarea statistică privind inovarea în industrie și servicii își propune să colecteze informații despre numărul de întreprinderi inovative și noninovative, tipologia inovatorilor, cifra de afaceri a produselor noi sau semnificativ îmbunătățite, cheltuielile de inovare, finanțarea publică a inovării, cooperarea întreprinderilor inovative și nivelul de importanță al partenerilor în domeniul inovării, sursele de informare pentru inovare, efectele inovării, utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală, inovările organizaționale și de marketing și efectele acestora, precum și indicatorii economici pentru întreprinderile din industrie și o parte a serviciilor, selectate în funcție de mărimea întreprinderii, după numărul de salariați.

Pentru a dispune de date statistice coerente și comparabile la nivel internațional, Institutul Național de Statistică continuă experiența câștigată în domeniul statisticii inovării, lansând concomitent cu țările Uniunii Europene cercetarea statistică INOV din 2 în 2 ani.

1.1. Obiectivele cercetării statistice

Cercetarea statistică privind inovarea are următoarele obiective:

- menținerea în sistemul informațional statistic a unei cercetări statistice privind inovarea, respectându-se regulamentele europene și principiile directoare propuse de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică — OCDE/Oficiul de Statistică al Comisiei Europene—Eurostat;
- asigurarea fondului de date statistice referitoare la inovare, concomitent cu cele obținute în statisticile țărilor Uniunii Europene;
- îmbunătățirea sistemului de producere a tabelelor și microdatelor conform cerințelor Eurostat;
- creșterea calității datelor și îmbunătățirea relevanței datelor;
- utilizarea mai bună a microdatelor și îmbunătățirea accesului cercetătorilor la microdate;
- măsurarea costurilor și a sarcinii de răspuns a respondenților;
- reducerea eșantionului de întreprinderi la nivel național și european;
- revizuirea regulamentului european de producere și dezvoltare a statisticilor de inovare;
- asigurarea măsurilor de protecție a datelor și respectarea confidențialității datelor pe parcursul întregii perioade a cercetării statistice privind inovarea;
- diseminarea datelor obținute prin publicații, baza de date a Institutului Național de Statistică, studii și analize;

- transmiterea la Eurostat a indicatorilor obținuți din cercetarea statistică privind inovarea, pentru baza de date New Cronos;

- obținerea unui set de indicatori specifici necesari pentru domeniul cercetare-dezvoltare și inovare din Planul național de dezvoltare 2007—2013.

1.2. Cadrul legal

Cercetarea statistică respectă legislația europeană și se realizează în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1.450/2004 al Comisiei de punere în aplicare a Deciziei nr 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producerea și dezvoltarea statisticilor comunitare privind inovarea, cu modificările ulterioare.

Cercetarea statistică privind inovarea respectă principiile directoare propuse de OCDE/Eurostat și cuprinse în Ghidul pentru culegerea și interpretarea datelor privind inovarea tehnologică — Manualul OSLO, ediția 2005.

1.3. Concepte și definiții

Inovarea este o activitate din care rezultă un produs, bun sau serviciu, nou ori semnificativ îmbunătățit sau un proces nou ori semnificativ îmbunătățit, o metodă nouă de marketing sau o metodă nouă organizațională în practicile de afaceri, în organizarea locului de muncă sau în relațiile externe. Inovarea este bazată pe rezultatele unor tehnologii noi, pe noi combinații ale tehnologiei existente sau pe utilizarea altor cunoștințe obținute de întreprindere.

Cerința minimă pentru o inovare este ca produsul, procesul, metoda de marketing sau metoda organizațională să fie nou/nouă ori semnificativ îmbunătățit/îmbunătățită pentru întreprindere. Inovarea trebuie să fie dezvoltată prima dată în întreprindere, dar poate fi adoptată și de la alte întreprinderi sau organizații. Nu vor fi considerate ca inovări vânzările de produse inovative ale unei întreprinderi care au fost realizate sau dezvoltate anterior de către alte întreprinderi.

Activitățile inovative reprezintă totalitatea pașilor științifici, tehnologici, organizaționali, financiari și comerciali care conduc sau intenționează să conducă la implementarea inovărilor. Unele activități inovative sunt ele însele inovative, altele nu sunt activități de noutate, dar sunt necesare pentru implementarea inovărilor. Activitățile inovative includ activități de achiziționare de utilaj, echipament, software și licențe, activități inginerești și de dezvoltare a muncii, design industrial, formare profesională și pregătirea pieței și activități de dezvoltare și implementare pentru inovări, cum ar fi metodele noi de marketing ori metodele noi organizaționale, care nu sunt inovări de produs sau de proces. Activitățile inovative pot include achiziții de cunoștințe

externe sau bunuri de capital care nu fac parte din activitățile de cercetare-dezvoltare. De asemenea, se includ activități privind cercetarea-dezvoltarea și cercetarea-dezvoltarea fundamentală.

Întreprinderea este o grupare de unități legale care se constituie ca o entitate organizațională de producție de bunuri, servicii comerciale sau servicii de interes social, ce beneficiază de o autonomie de decizie, mai ales pentru asigurarea resurselor sale curente.

O întreprindere exercită una sau mai multe activități, în unul ori mai multe locuri, sedii sau unități locale ale întreprinderii.

Întreprinderea activă reprezintă entitatea care, din punct de vedere economic, este activă în perioada de observare, respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.

Întreprinderile — în sensul larg al cuvântului, după forma juridică de organizare, specifică sferei anchetei statistice INOV, sunt următoarele: regii autonome și institute naționale, societăți comerciale, societăți cooperatiste, alte instituții ale administrației publice, centrale și locale, instituții bugetare.

Grupul de întreprinderi reprezintă o asocieră de întreprinderi reunite prin legături financiare. Grupul de întreprinderi poate avea unul sau mai multe centre de decizie, în special pentru politica producției, a vânzărilor și profiturilor. Grupul poate centraliza anumite aspecte de management financiar și de plată a taxelor și se constituie într-o entitate economică împuternicită să ia decizii privind unitățile care o compun.

Activitatea principală a întreprinderii se stabilește în funcție de produsele sau serviciile a căror realizare implică cele mai multe resurse umane ori care aduc cele mai mari venituri întreprinderii.

Inovarea se clasifică în 4 tipuri principale: inovare de produs, inovare de proces, inovare organizațională și inovare de marketing.

Inovarea de produs este o activitate de introducere pe piață a unui bun ori serviciu nou sau semnificativ îmbunătățit, cu respectarea însușirilor sale, ori de introducere de elemente de utilizare prietenoase, componente sau subsisteme. Acestea includ: îmbunătățiri semnificative în specificațiile tehnice, în componente și materiale, software încorporat, introducerea de elemente de utilizare prietenoase sau alte caracteristici funcționale. Spre deosebire de inovările de proces, ele se vând direct clienților.

Produsele inovate pot fi noi pentru piață sau noi numai pentru întreprindere. O întreprindere poate avea inovare de produs chiar dacă acesta nu este nou pentru piață, dar este nou pentru întreprindere. De asemenea, o întreprindere poate avea inovare de proces, chiar dacă ea nu este prima care a introdus procesul pe piață.

Inovarea de proces corespunde implementării unei producții noi sau semnificativ îmbunătățite ori unor metode de distribuție noi sau semnificativ îmbunătățite. Se includ schimbări semnificative în tehnici specifice, echipament și/sau software, intenționându-se să se scadă costurile producției și distribuției, să se îmbunătățească calitatea, să se producă ori să se distribuie produse noi sau îmbunătățite, eficiența ori flexibilitatea unei activități productive sau a unei activități de aprovizionare și să reducă riscurile privind siguranța mediului ambiant.

Inovarea organizațională reprezintă implementarea unor metode noi organizaționale în practicile de afaceri ale întreprinderii, inclusiv managementul cunoașterii, în organizarea

locului de muncă sau în relațiile externe care nu au mai fost utilizate înainte de întreprindere. Aceasta trebuie să fie rezultatul unor decizii strategice luate de echipa managerială. Schimbarea organizațională este considerată inovare doar dacă există o schimbare măsurabilă a randamentului, precum productivitatea sau vânzările directe.

Inovările organizaționale de obicei implică schimbări mai importante în lanțul furnizor al firmei și sunt mai puțin dependente de tehnologie decât inovările de proces. Principalele obiective ale inovărilor organizaționale pot fi:

— reducerea timpului necesar pentru a răspunde nevoilor cumpărătorului sau furnizorului;

— îmbunătățirea abilității de dezvoltare de noi produse sau procese;

— îmbunătățirea calității bunurilor și serviciilor.

Inovarea de marketing reprezintă implementarea unui nou concept sau a unei noi strategii de marketing care diferă semnificativ de metodele de marketing existente în întreprindere și care nu au mai fost utilizate înainte. Ea necesită schimbări semnificative în designul sau ambalarea produsului, în plasarea produsului, promovarea sau stabilirea prețurilor produsului.

Principalele obiective ale inovărilor de marketing sunt:

— creșterea sau menținerea ponderii pieței;

— introducerea de produse pentru noi grupe de clienți;

— introducerea de produse pentru noi piețe geografice.

Inovatorii de succes reprezintă întreprinderile care au introdus sau implementat cel puțin un produs ori un proces de inovare.

Întreprinderi inovative sunt întreprinderile care au lansat produse noi sau semnificativ îmbunătățite. Conceptul acoperă inovatorii de produs, de proces, precum și întreprinderile cu inovări nefinalizate sau abandonate și se referă la întreprinderile active.

Întreprinderile cu inovări nefinalizate sau abandonate sunt întreprinderile care au dezvoltat ori au implementat activități inovative nefinalizate sau abandonate, pentru dezvoltarea ori introducerea produselor noi sau semnificativ îmbunătățite, bunuri ori servicii, sau pentru implementarea noilor procese, inclusiv activitatea de cercetare-dezvoltare.

Întreprinderile noninovative sunt întreprinderile care nu au activitate inovativă în perioada analizată. Aceste întreprinderi răspund unui set limitat de întrebări din chestionar, referitor la absența inovării, factori de blocare, drepturi de proprietate intelectuală, inovări organizaționale și de marketing.

Întreprinderile cu inovări organizaționale și/sau de marketing se determină separat, atât din numărul întreprinderilor inovative, cât și din al celor noninovative.

Cheltuielile pentru inovare reprezintă totalitatea cheltuielilor atât pentru inovarea realizată, cât și pentru inovarea nefinalizată sau abandonată. Principalele componente ale cheltuielilor de inovare se realizează pentru următoarele activități inovative:

— *cercetarea-dezvoltarea internă, din întreprindere* — se referă la activitățile creatoare întreprinse sistematic în cadrul întreprinderii, în vederea creșterii volumului de cunoștințe și a utilizării lor în scopul realizării de produse — bunuri sau servicii și procese noi și îmbunătățite, inclusiv dezvoltarea de software. Întreprinderea poate desfășura cercetare-dezvoltare continuu sau ocazional;

— *cercetarea-dezvoltarea externă* — se referă la aceleași activități de cercetare-dezvoltare ca cele anterioare, dar

dezvoltate de alte întreprinderi, inclusiv alte întreprinderi din interiorul grupului, sau de organizații publice ori private de cercetare, achiziționate de întreprindere;

— *achizițiile de utilaj, echipament și software* — se referă la achiziționarea de utilaje performante, echipamente și hardware sau software pentru obținerea produselor ori proceselor noi sau semnificativ îmbunătățite;

— *achizițiile de alte cunoștințe externe* — se referă la achiziționarea sau obținerea de licențe de brevete și invenții ne brevetate, know-how și alte tipuri de cunoștințe, de la alte întreprinderi sau organizații;

— *formarea profesională* — conține activități de formare profesională internă ori externă a personalului direct implicat în dezvoltarea și/sau introducerea produselor și proceselor noi sau semnificativ îmbunătățite;

— *introducerea pe piață a inovărilor* — activitățile pentru introducerea pe piață a bunurilor și serviciilor noi sau semnificativ îmbunătățite, inclusiv studiile de piață și de publicitate pentru lansarea lor.

În calculul cheltuielilor totale pentru inovare se iau doar cheltuielile pentru primele 4 activități inovative enumerate, respectiv cheltuieli pentru:

- cercetarea-dezvoltarea internă, din întreprindere;
- cercetarea-dezvoltarea externă;
- achiziții de utilaj, echipament și software;
- achiziții de alte cunoștințe externe.

În cazul în care întreprinderea a desfășurat activitate de cercetare-dezvoltare proprie sau a preluat activități de cercetare-dezvoltare de la alte întreprinderi ori a achiziționat echipamente și aparatură, respectiv a completat chestionarul statistic privind activitatea de cercetare-dezvoltare, trebuie să existe corelații ale cheltuielilor raportate între cele două cercetări statistice.

Finanțarea publică a inovării include sprijin financiar sub formă de granturi, împrumuturi nerambursabile, credite, subvenții și garanții pentru credite primite de întreprinderi din partea diferitelor organisme: autorități locale și regionale, Guvern, inclusiv instituții lucrând în numele Guvernului, și Uniunea Europeană.

Cooperarea în domeniul inovării înseamnă participare activă la proiecte comune de cercetare-dezvoltare și la alte proiecte de inovare cu alte întreprinderi sau instituții. Din această cooperare nu este neapărat necesar ca ambii parteneri să aibă beneficii comerciale imediate comune. Contractarea de lucrări, fără o colaborare activă, nu înseamnă cooperare.

Sursele de informare pentru inovare se referă la principalele surse necesare pentru inițierea de noi proiecte de inovare, pentru contribuția la completarea proiectelor de inovare existente sau pentru utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală. Acestea sunt grupate în:

- *surse interne*: — surse din interiorul întreprinderii sau grupului de întreprinderi;
- *surse privind piața*: — furnizori de echipamente, materiale componente sau software;
- clienți sau cumpărători;
- concurenți sau alte întreprinderi din aceleași sectoare de activitate;
- consultanți, laboratoare comerciale sau institute de cercetare-dezvoltare private;

- *surse instituționale*: — universități sau alte instituții de învățământ superior;
- instituții guvernamentale sau institute publice de cercetare;
- *alte surse*: — conferințe, târguri, expoziții;
- reviste științifice și alte publicații comerciale/tehnice;
- asociații profesionale și industriale.

Obiectivele inovării reprezintă intențiile întreprinderii în realizarea sau implementarea activităților inovative. Principalele obiective urmărite sunt următoarele:

- extinderea gamei de bunuri sau servicii;
- înlocuirea produselor sau proceselor vechi;
- intrarea pe noi piețe;
- creșterea ponderii pieței;
- îmbunătățirea calității bunurilor și serviciilor;
- îmbunătățirea flexibilității pentru producerea de bunuri și servicii;
- creșterea capacității de producere de bunuri și servicii;
- îmbunătățirea sănătății și gradului de securitate a muncii;
- reducerea costurilor cu forța de muncă pe unitatea de produs rezultat.

Factorii care au condus la blocarea activităților inovative, proiectelor inovative sau au influențat decizia de a nu inova. Factorii de blocare se clasifică în:

- *factori de cost*: — lipsa de fonduri din interiorul întreprinderii sau grupului de întreprinderi;
- lipsa de finanțare din surse din afara întreprinderii;
- costuri de inovare prea ridicate;
- *factori privind acumularea cunoștințelor*: — lipsa de personal calificat;
- lipsa de informații privind tehnologia;
- lipsa de informații privind piețele;
- dificultăți privind găsirea partenerilor de cooperare pentru inovare;
- *factori de piață*: — piață dominată de întreprinderi consacrate;
- cerere fluctuantă de bunuri și servicii inovative;
- *motive de a nu inova*: — nu a fost nevoie datorită inovărilor anterioare;
- nu a fost nevoie datorită faptului că nu au fost cereri pentru inovări.

De un real interes este și cunoașterea preocupărilor întreprinderii pentru asigurarea dreptului de proprietate intelectuală prin solicitarea:

- cel puțin a unui brevet/model de utilitate;
- cererii de înregistrare a unui desen sau model industrial;
- cererii pentru înregistrarea unei mărci;
- revendicării dreptului de autor și drepturilor conexe.

Indicatorii economici ai întreprinderii urmăriți în cercetarea statistică privind inovarea sunt:

— *cifra de afaceri totală, exclusiv TVA* — servește ca indicator de măsurare a volumului și evoluției activității comerciale și reprezintă suma totală a veniturilor obținute din vânzările de bunuri, vânzările de mărfuri, executarea de lucrări și prestări de servicii, mai puțin rabaturile, remizele și alte

reduceri acordate clienților, efectuate în cursul anilor de referință. Pentru sistemul bancar se includ dobânzile încasate și alte venituri similare, iar pentru activitățile de asigurare se includ primele de asigurare brute;

— *numărul mediu anual de salariați* reprezintă media aritmetică rezultată din însumarea datelor pentru acest indicator, calculate pentru cele 12 luni ale anului.

Numărul mediu al salariaților din cadrul unei luni reprezintă media aritmetică simplă, rezultată din suma efectivelor zilnice ale salariaților, inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare, împărțită la numărul total al zilelor calendaristice, 365 de zile. Salariații care nu au fost angajați cu normă întreagă se includ în numărul mediu proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul individual de muncă.

2. Descrierea cercetării statistice

2.1. Sfera de cuprindere

Sfera de cuprindere a cercetării statistice privind inovarea în industrie și servicii este reprezentată de populația totală de întreprinderi care, conform CAEN Rev.2, aparține secțiunilor A—M și care este cuprinsă într-un eșantion reprezentativ la nivel de țară. Secțiunile CAEN Rev.2 includ cele mai multe activități de piață. Cercetarea exclude activitățile CAEN Rev.2 aparținând secțiunilor O—U, care cuprind administrația publică, învățământ, sănătate și asistența socială, activități de spectacole, culturale și recreative, alte activități de servicii, activități ale gospodăriilor private și ale organizațiilor și organismelor extrateritoriale. De asemenea, nu se includ anumite diviziuni CAEN Rev.2 unde pot exista atât servicii publice, cât și servicii de piață.

Față de cercetările statistice anterioare care au utilizat Clasificarea activităților economice CAEN Rev. 1, începând cu anul de referință 2008 se utilizează noua clasificare CAEN Rev.2. Întrucât țara noastră, ca stat membru al Uniunii Europene, are obligația de a respecta și de a implementa prevederile legislației europene, Institutul Național de Statistică a implementat la nivel național prevederile Regulamentului (CE) nr. 973/2007 al Comisiei de modificare a anumitor regulamente CE privind domeniile statistice specifice de punere în aplicare a nomenclatorului statistic al activităților economice NACE Revizia 2 și a elaborat clasificarea națională CAEN Rev.2, aprobată prin Ordinul președintelui Institutului Național de Statistică nr. 337/2007 privind actualizarea clasificării activităților din economia națională — CAEN, cu modificările ulterioare.

Regulamentul european referitor la statisticile de inovare prevede o sferă de cuprindere obligatorie care, conform CAEN Rev.2, este următoarea:

— industria extractivă, CAEN Rev.2, secțiunea B, diviziunile 05—09;

— industria prelucrătoare, CAEN Rev.2, secțiunea C, diviziunile 10—33;

— producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, CAEN Rev.2, secțiunea D, diviziunea 35;

— distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, CAEN Rev.2, secțiunea E, diviziunile: 36, 37, 38, 39;

— comerț cu ridicata, cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete, CAEN Rev.2, diviziunea 46;

— transport și depozitare, CAEN Rev.2 secțiunea H, diviziunile 49—53;

— activități de editare, CAEN Rev.2, diviziunea 58;

— telecomunicații, CAEN Rev.2, diviziunea 61;

— activități de servicii în tehnologia informației, CAEN Rev.2, diviziunea 62;

— activități de servicii informatice, CAEN Rev.2, diviziunea 63;

— intermediari financiare și asigurări, CAEN Rev.2, secțiunea K, diviziunile 64, 65 și 66;

— activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică, CAEN Rev.2, diviziunea 71.

Adițional, pentru comparabilitate cu cercetările statistice anterioare, Institutul Național de Statistică cercetează și întreprinderile din cercetare-dezvoltare, CAEN Rev.2, diviziunea 72.

2.2. Unitatea statistică utilizată

Principala unitate statistică este întreprinderea, așa cum este ea definită în Regulamentul (CEE) nr.696/1993 al Consiliului privind unitățile statistice pentru observarea și analizarea sistemului de producție comunitar, cu modificările ulterioare.

2.3. Clasificări și nomenclatoare utilizate

a) Clasificarea întreprinderilor

Întreprinderile sunt selectate în funcție de mărimea întreprinderii care este evaluată după criteriul numărului mediu de salariați în perioada de referință. În concordanță cu criteriile emise de Eurostat, se efectuează delimitarea întreprinderilor, specifică cercetării statistice privind inovarea, în următoarele clase de mărime:

- întreprinderi mici: 10—49 de salariați;
- întreprinderi mijlocii: 50—249 de salariați;
- întreprinderi mari: 250 de salariați și peste.

b) Nomenclatoare utilizate

Pentru realizarea cercetării statistice privind inovarea în industrie și servicii se utilizează următoarele nomenclatoare:

— Registrul statistic al întreprinderilor — REGIS —;

— Nomenclatorul clasificării activităților economice CAEN Rev.2;

— Nomenclatorul SIRUTA pentru localități și județe;

— Nomenclatorul de țări și teritorii pentru statisticile de comerț exterior al Comunității și statistici ale comerțului dintre statele sale membre, conform Regulamentului (CE) nr. 1.833/2006 al Comisiei privind Nomenclatura țărilor și teritoriilor pentru statisticile comerțului exterior al Comunității și ale comerțului dintre statele sale membre;

— Clasificarea comună a unităților teritoriale pentru scopuri statistice conform Regulamentului (CE) nr. 1.059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui nomenclator comun al unităților teritoriale de statistică (NUTS), cu modificările ulterioare.

2.4. Principalele variabile studiate și chestionarul cercetării statistice

a) Variabilele studiate

Principalele variabile studiate sunt:

- numele întreprinderii pe baza identificatorului statistic;
- adresa conform clasificării teritoriale, nivel două cifre;
- activitatea principală conform cod CAEN Rev.2;
- apartenența întreprinderilor la un grup de întreprinderi;
- țara de origine a sediului central al grupului de întreprinderi;
- piețele geografice unde întreprinderea își vinde produsele;
- introducerea pe piață a unui produs, bun ori serviciu, nou sau semnificativ îmbunătățit;
- cine a dezvoltat inovările de produse;

- introducerea de către întreprindere a unei inovări noi pentru piață;
- introducerea de către întreprindere a unei inovări noi pentru întreprindere;
- % din cifra de afaceri în produse noi pentru una dintre piețe;
- % din cifra de afaceri în produse noi numai pentru întreprindere;
- % din cifra de afaceri în produse neschimbate;
- introducerea pe piață a unei noi metode de prelucrare sau producere de bunuri și servicii;
- introducerea pe piață a unei noi metode logistice, de furnizare și de livrare de bunuri și servicii;
- introducerea pe piață a unor activități-suport pentru procese noi sau semnificativ îmbunătățite;
- cine a dezvoltat inovările de proces;
- inovări abandonate sau suspendate înaintea finalizării;
- inovări încă nefinalizate la sfârșitul anului;
- angajarea în cercetarea-dezvoltarea internă;
- tipul de angajament al cercetării-dezvoltării;
- angajarea în cercetarea-dezvoltarea externă;
- angajarea în achiziții de utilaj, echipament și software;
- angajarea în achiziții de alte cunoștințe externe;
- angajarea în perfecționarea personalului;
- angajarea în introducerea pe piață a inovărilor;
- angajarea în alte activități pregătitoare;
- cheltuieli pentru activitatea de cercetare-dezvoltare internă;
- cheltuieli pentru activitate de cercetare-dezvoltare externă;
- cheltuieli pentru achiziții de utilaj, echipament și software;
- cheltuieli pentru achiziții de alte cunoștințe externe;
- finanțarea publică a inovării de la autorități locale/regionale;
- finanțarea publică a inovării de la Guvern;
- finanțarea publică a inovării de la Uniunea Europeană;
- sursele de informare pentru inovare din întreprindere sau din grupul de întreprinderi;
- sursele de informare pentru inovare de la furnizori de echipamente, materiale, componente software;
- sursele de informare pentru inovare de la clienți sau cumpărători;
- sursele de informare pentru inovare de la concurenți sau alte întreprinderi din același sector de activitate;
- sursele de informare pentru inovare de la consultanți, laboratoare comerciale sau institute de cercetare-dezvoltare private;
- sursele de informare pentru inovare de la universități sau alte instituții de învățământ superior;
- sursele de informare pentru inovare de la institute de cercetare-dezvoltare publice sau private nonprofit;
- sursele de informare pentru inovare de la conferințe, târguri, expoziții;
- sursele de informare pentru inovare din reviste științifice și publicații comerciale/tehnice;
- sursele de informare pentru inovare de la asociații profesionale și industriale;
- cooperare pentru inovare;
- cooperare pentru inovare cu grupul de întreprinderi;
- cooperare pentru inovare cu furnizori de echipamente, materiale, componente software;
- cooperare pentru inovare cu clienți sau cumpărători;
- cooperare pentru inovare cu concurenți sau alte întreprinderi din același sector de activitate;
- cooperare pentru inovare cu consultanți, laboratoare comerciale sau institute de cercetare-dezvoltare private;
- cooperare pentru inovare cu universități sau alte instituții de învățământ superior;
- cooperare pentru inovare cu institute de cercetare-dezvoltare publice sau private nonprofit;
- cooperare pentru inovare la nivel național;
- cooperare pentru inovare la nivelul Uniunii Europene;
- cooperare pentru inovare cu alte țări;
- cel mai important partener de cooperare;
- extinderea gamei de bunuri sau servicii;
- înlocuirea produselor sau proceselor vechi;
- intrarea pe noi piețe;
- creșterea ponderii pieței;
- îmbunătățirea calității bunurilor și serviciilor;
- îmbunătățirea flexibilității pentru producerea de bunuri și servicii;
- creșterea capacității de producere de bunuri și servicii;
- îmbunătățirea sănătății și gradului de securitate a muncii;
- reducerea costurilor cu forța de muncă pe unitatea de produs rezultat;
- factori care blochează inovarea - lipsa fondurilor din întreprindere;
- factori care blochează inovarea — lipsa finanțării din exterior;
- factori care blochează inovarea — costuri de inovare prea ridicate;
- factori care blochează inovarea — lipsa personalului calificat;
- factori care blochează inovarea — lipsa de informații privind tehnologia;
- factori care blochează inovarea — lipsa de informații privind piețele;
- factori care blochează inovarea — dificultăți în găsirea partenerilor de cooperare;
- factori care blochează inovarea — piață dominată de întreprinderi consacrate;
- factori care blochează inovarea — cerere fluctuantă de bunuri și servicii inovative;
- dreptul de proprietate intelectuală — aplicarea unui brevet;
- dreptul de proprietate intelectuală — aplicarea unui desen industrial;
- dreptul de proprietate intelectuală — înregistrarea unei mărci;
- dreptul de proprietate intelectuală — revendicarea drepturilor de autor și drepturi conexe;
- inovare organizațională — noi practici de afaceri;
- inovare organizațională — noi metode de organizare a responsabilităților la locul de muncă și luarea deciziilor;
- inovare organizațională — noi metode de organizare a relațiilor externe;
- obiectivul inovării organizaționale — reducerea timpului necesar pentru a răspunde nevoilor cumpărătorului sau furnizorului;
- obiectivul inovării organizaționale — îmbunătățirea abilității de dezvoltare de noi produse sau procese;
- obiectivul inovării organizaționale — îmbunătățirea calității bunurilor și serviciilor;
- obiectivul inovării organizaționale — reducerea costurilor pe unitatea de produs rezultat;

- obiectivul inovării organizaționale — îmbunătățirea comunicației sau deschiderea către informații în interiorul întreprinderii ori cu alte întreprinderi sau instituții;
- inovare de marketing — schimbări semnificative ale designului estetic sau ambalării;
- inovare de marketing — nouă modalitate de publicitate sau tehnici pentru promovarea produsului;
- inovare de marketing — metode noi pentru plasarea produsului;
- inovare de marketing — metode noi pentru stabilirea prețurilor la bunuri și servicii;
- obiectivul inovării de marketing — creșterea sau menținerea ponderii pieței;
- obiectivul inovării de marketing — introducerea de produse pentru noi grupe de clienți;
- obiectivul inovării de marketing — introducerea de produse pentru noi piețe geografice;
- cifra de afaceri a întreprinderii la începutul perioadei de referință;
- cifra de afaceri a întreprinderii la sfârșitul perioadei de referință;
- numărul mediu anual de salariați ai întreprinderii la începutul perioadei de referință;
- numărul mediu anual de salariați ai întreprinderii la sfârșitul perioadei de referință.

b) Chestionarul cercetării statistice

Chestionarul cercetării statistice este destinat completării de către managerii întreprinderilor sau de către alte persoane desemnate. Acesta este structurat după cum urmează:

Prima pagină conține două casete:

- o casetă cuprinzând datele de identificare ale întreprinderii: identificatorul statistic, codul unic de înregistrare sau codul fiscal, denumirea, județul, localitatea, adresa, forma juridică, forma de proprietate, activitatea principală CAEN Rev.2;
- o casetă cu legislația statistică națională în vigoare, cu data până la care se transmite formularul la direcția regională de statistică/direcția județeană de statistică, numele în clar al persoanei care a completat chestionarul, semnătura, telefonul și data completării chestionarului;
- numele persoanei de contact din partea direcției regionale de statistică/direcției județene de statistică și detalii de contact;
- precizări pentru completare.

Pagina a doua conține o scrisoare adresată de președintele Institutului Național de Statistică managerilor întreprinderilor și precizări metodologice.

Pentru o mai bună înțelegere a indicatorilor în precizările metodologice de la începutul formularului, pe lângă definirea acestora sunt prezentate o serie de exemple de inovări de produse, bunuri sau servicii, de procese, organizaționale și de marketing. De asemenea, pentru fiecare tip de inovare se prezintă exemple de activități care nu sunt considerate inovări și de aceea se exclud.

După parcurgerea precizărilor metodologice se continuă cu completarea chestionarului statistic. În vederea comparării întreprinderilor inovative cu cele noninovative, se completează de către întreprinderi toate capitolele din chestionar, cu excepția celor pentru care există mențiuni de a nu se completa.

De asemenea, întreprinderea va acorda o atenție deosebită perioadei la care se referă întrebările din chestionar, precum și

modului cum trebuie completate răspunsurile, fie prin bifarea în căsuțe închise, fie cu cifre în căsuțele deschise.

Pentru a putea comensura indicatorii urmăriți prin cercetarea statistică, întreprinderea trebuie să înscrie date acolo unde se solicită sau să marcheze anumite situații chiar și prin aproximare.

2.5. Metodele de calcul al principalilor indicatori

Cercetarea statistică privind inovarea în industrie și servicii urmărește obținerea de informații referitoare la:

a) *cifra de afaceri (CA) a întreprinderilor care au inovat produse noi sau semnificativ îmbunătățite, noi pentru una dintre piețe:*

— se calculează ca procent din cifra de afaceri totală a întreprinderii:

$$CA_{\text{prod. noi pentru una dintre piețe}} = CA_p \times CA_t,$$

unde CA_p = ponderea din cifra de afaceri a întreprinderii pentru produse noi pentru piață, în procente;

CA_t = cifra de afaceri a întreprinderii;

b) *cifra de afaceri (CA) a întreprinderilor care au inovat produse noi sau semnificativ îmbunătățite, noi pentru întreprindere:*

— se calculează ca procent din cifra de afaceri totală a întreprinderii:

$$CA_{\text{prod. noi pentru întreprindere}} = CA_{in} \times CA_t,$$

unde $CA_{\text{prod. noi pentru întreprindere}}$ = cifra de afaceri a produselor noi pentru întreprindere, în lei;

CA_{in} = ponderea din cifra de afaceri a întreprinderii pentru produse noi pentru întreprindere, în procente;

CA_t = cifra de afaceri a întreprinderii, în lei și în euro;

c) *cheltuiala totală pentru inovare:*

— se calculează ca sumă a cheltuielilor componente pentru inovare

$$C_{tot} = C_{int} + C_{ext} + C_{aues} + C_{ace},$$

unde C_{tot} = cheltuiala totală de inovare, în lei și în euro;

C_{int} = cheltuiala pentru cercetare-dezvoltare internă, în lei și în euro;

C_{ext} = cheltuiala pentru cercetare-dezvoltare externă, în lei și în euro;

C_{aues} = cheltuiala pentru achiziția de utilaj, echipament și software, în lei și în euro;

C_{ace} = cheltuiala pentru achiziția de cunoștințe externe, în lei și în euro.

Întrucât la Eurostat datele valorice se solicită în moneda europeană (euro), se calculează datele utilizându-se cursul mediu anual de schimb pentru euro primit de la Eurostat.

Formula de calcul este următoarea:

valoarea absolută, în euro = valoarea absolută, în lei/rata de schimb, în lei/euro

3. Eșantionul cercetării statistice

3.1. Baza de sondaj

Baza de sondaj este reprezentată de întreprinderile active la sfârșitul anului anterior sfârșitului perioadei de referință a cercetării statistice, cu personalitate juridică, având peste 9 salariați, și care își desfășoară activitatea principală în sfera de cuprindere a cercetării statistice, extrase din Registrul statistic al întreprinderilor — REGIS.

a) Selecția eșantionului și alocarea

Selecția eșantionului se bazează pe tehnici de eșantionare aleatoare, cu probabilități de selecție cunoscute, aplicate la nivel de strat cu respectarea criteriilor de precizie pentru populația totală de întreprinderi. Dacă într-un strat particular sunt mai puțin

de 6 întreprinderi, atunci toate întreprinderile de pe acel strat vor fi selectate.

b) Mărirea eşantionului pentru întreprinderi

Eşantionul de întreprinderi este format dintr-o zonă exhaustivă — întreprinderile cu 100 de salariați și peste — și o zonă selectivă — întreprinderi cu 10—99 de salariați.

Numărul de întreprinderi cuprinse în eşantion trebuie astfel ales încât să îndeplinească nivelurile de precizie cerute de Regulamentul european.

c) Stratificarea populației-țintă de întreprinderi

Populația-țintă este împărțită în subgrupe sau straturi, cât mai omogene posibil și care formează grupuri exclusiv comune. Variabilele de stratificare utilizate sunt:

— activitatea economică în concordanță cu clasificarea CAEN Rev. 2;

— mărirea întreprinderii după numărul de salariați;

— aspectul regional — în conformitate cu Regulamentul european privind statisticile de inovare, criteriile de eşantionare trebuie să includă regiunea; eşantionul la nivel regional trebuie să fie reprezentativ pentru a obține rezultate corespunzătoare cel puțin pentru întreprinderile mici și mijlocii.

3.2. Planul de sondaj

Pentru repartizarea numărului total de chestionare pe județ se calculează numărul de întreprinderi, pe clase de mărime după numărul de salariați, extrase din baza de sondaj, care aparțin fiecărui județ în parte.

4. Organizarea culegerii și prelucrării datelor

4.1. Metoda de înregistrare

Colectarea datelor se face în principal prin e-mail și vizite la întreprinderi, efectuate de statisticienii de la nivelul direcțiilor teritoriale de statistică. În cazul acțiunilor-pilot se recurge și la interviuri față în față cu persoana desemnată din partea întreprinderii.

Metoda de completare a chestionarului este autoînregistrarea, efectuată de reprezentantul întreprinderii sau de către reprezentanți din diferite departamente, în cazul întreprinderilor mari.

4.2. Perioada de referință și de înregistrare

Perioada de referință a cercetării statistice pentru cea mai mare parte a indicatorilor este reprezentată de ultimii 3 ani, iar pentru o parte din indicatori este anul precedent.

Perioada de colectare a datelor este perioada mai—iunie a anului următor sfârșitului perioadei de observație, conform etapelor prevăzute în Programul statistic de activitate al Institutului Național de Statistică. Datele se colectează de către direcțiile regionale/județene de statistică prin chestionarul statistic autoadministrat INOV — „Inovare în industrie și servicii”.

Profilul de prelucrare al datelor: național, macroregiuni, regiuni de dezvoltare, activități ale economiei naționale și clase de mărime după numărul de salariați.

Eşantionul de întreprinderi stabilit de Serviciul de eşantionare din cadrul Direcției registrului statistic din Institutul Național de Statistică este apoi transmis direcțiilor regionale de statistică/direcțiilor județene de statistică. Chestionarele statistice sunt distribuite la întreprinderi. Datele sunt introduse pe calculator, se realizează controlul logic al acestora și apoi datele sunt validate, utilizându-se programele informatice primite de la Institutul Național de Statistică. La termenul stabilit prin programul cercetării statistice, chestionarele completate sunt predate responsabilului de anchetă de la direcțiile regionale de

statistică/direcțiile județene de statistică. Se întocmește o statistică a raportării datelor. După realizarea acestor operațiuni, datele la nivel de chestionar sunt transmise la Institutul Național de Statistică, unde se procesează.

4.3. Prelucrarea datelor

a) Verificarea corectitudinii datelor

Pe perioada procesării datelor se menține legătura cu întreprinderile repondente, pentru verificarea calității datelor primite. Verificarea calității datelor se face la nivel micro și la nivel macro, înainte de a fi procesate, prin comparație cu alte date naționale din alte cercetări statistice. Principalele verificări constau în:

— verificarea completării întregului chestionar;

— verificarea populației-țintă și eliminarea unităților care au alte coduri CAEN sau altă clasă de salariați decât cele care aparțin cercetării statistice;

— verificarea corectitudinii răspunsurilor în chestionar și permisivității acestora;

— verificarea relației dintre anumite variabile și limitele acestora, de exemplu suma componentelor cheltuielilor de inovare care trebuie să fie egală cu cheltuiala totală de inovare;

— verificarea și eliminarea erorilor de rutină, respectiv a acelor erori care provin din necompletarea anumitor capitole ce se corelează între ele, de exemplu întreprinderea care este un inovator, dar nu completează obiectivele inovării, ceea ce înseamnă că nu a înțeles corelația dintre cele două capitole.

b) Calitatea datelor

În vederea obținerii unor date de calitate, Eurostat a recomandat pentru prelucrarea datelor de inovare utilizarea unor programe software SAS, care realizează automat verificări de date, imputări și comparații cu alte seturi de date anterioare sau din alte anchete statistice. Aceste pachete SAS sunt transmise de Eurostat și îmbunătățite atunci când este nevoie.

c) Ratele de răspuns

Întrucât întreprinderile care refuză să răspundă pot avea caracteristici diferite de ale celor care răspund, trebuie făcute eforturi în vederea reducerii ratei de nonrăspuns la nivel de întreprindere sau chiar la nivel de capitol din chestionar. În acest sens, se utilizează metoda transiterii a două scrisori de revenire prin e-mail, după o perioadă acceptabilă de la trimiterea chestionarului original. De asemenea, rata de răspuns la nivel de întreprindere poate fi îmbunătățită prin apelare periodică la telefon a respondenților, prin utilizarea metodei proiectării totale — răspunsul unei persoane la un chestionar este corelat cu efortul cerut de solicitant, dar și cu ceea ce se obține de pe urma completării acestuia —, proiectarea unui chestionar prietenos, folosirea plicurilor cu timbru pentru returnarea chestionarului, folosirea corespondenței personalizate — nume reale și semnături reale aplicate în scrisoarea care însoțește chestionarul.

Rata de răspuns la nivel de întreprindere și ancheta nonrăspunsurilor

Dacă nonrespondenții reprezintă un procentaj neponderat mai mare de 30% din totalul întreprinderilor din eşantion, atunci se selectează un nou eşantion din întreprinderile nonrespondente de cel mult 10% din totalul nonrespondenților, pentru care se proiectează un chestionar mai simplu cu un schelet de întrebări pentru a determina dacă nonrespondenții sunt inovatori sau nu, folosindu-se definițiile pentru diferite tipuri de activități inovative:

1. Întreprinderea este un inovator de produs/proces. Ea a introdus o inovare de produs sau proces, dar nu a desfășurat activitate de cercetare-dezvoltare pentru inovare;

2. Întreprinderea desfășoară activități de cercetare-dezvoltare pentru inovare;

3. Întreprinderea este numai un inovator nontehnologic: ea a introdus o inovare organizațională sau de marketing, dar nu este un inovator.

Analiza nonrăspunsurilor va determina dacă există o diferență statistică semnificativă între respondenți și nonrespondenți.

Ancheta nonrăspunsurilor trebuie să aibă o rată de răspuns ridicată, iar eșantionul trebuie să conțină întreprinderi care aparțin populației-țintă obligatorii CAEN Rev.2.

În cazul în care pentru una dintre cele 3 tipuri de activități inovative analiza nonrăspunsurilor indică diferențe între respondenți și nerespondenți, într-un anumit strat, atunci informația se folosește la calculul factorilor de ponderare.

Rata de răspuns la nivel de chestionar

Rata de răspuns la nivel de chestionar trebuie ținută la un minim prin folosirea unor informații suplimentare necesare. Unii respondenți pot returna chestionare care au completate numai anumite capitole, ei pot fi numărați ca respondenți dacă datele lor sunt utile în stadiul de procesare a datelor.

d) Imputarea datelor lipsă

Pentru corectarea ratelor de răspuns la nivel de chestionar se aplică imputarea datelor, care se poate realiza cu ajutorul unui pachet software SAS. Astfel, se poate aplica imputarea metrică — măsurarea variabilelor — separat de imputarea ordinală a acestora. Se calculează o mărime ponderată a fiecărei variabile metrice, după CAEN și clasă de mărime, și se aplică ca raport al întreprinderilor cu valori lipsă din stratul conținut.

e) Ponderarea și calibrarea

Utilizându-se un eșantion, datele cercetării statistice sunt ponderate pentru a obține rezultate valide ce caracterizează întreaga populație a anchetei.

Dacă în unele sectoare de activitate rata de răspuns este redusă, se impune tratarea nonrăspunsurilor, care se realizează prin metoda poststratificării, respectiv prin calibrarea estimațiilor obținute prin aplicarea coeficienților inițiali de extindere, astfel încât ei să coincidă în limite statistice acceptabile cu distribuțiile marginale ale numărului de întreprinderi și ale cifrei de afaceri pe diviziuni CAEN Rev.2 și clase de mărime. Estimatorul utilizat este de tip raport, utilizându-se cifra de afaceri ca variabilă auxiliară.

Metoda de calibrare pentru ajustarea coeficienților de extindere poate fi:

— CLAN — o metodă realizată de statistica Suediei;

— CALMAR — calibrarea marginilor — o metodă realizată de Institutul de Statistică al Franței;

— CALJACK — o metodă realizată de statistica Canadei.

Coeficienții de extindere obținuți după tratarea nonrăspunsurilor sunt ajustați astfel încât să fie obținute simultan două egalități ale estimațiilor obținute din eșantion:

— cu distribuția numărului de întreprinderi pe grupe de activități CAEN Rev.2 și pe clase de mărime, rezultat din ancheta structurală anuală în întreprinderi;

— cu distribuția cifrei de afaceri pe grupe de activități CAEN Rev. 2, rezultată din ancheta structurală anuală în întreprinderi.

Pentru obținerea rezultatelor finale sunt parcurse următoarele etape:

— compararea fișierului original de date cu cel final, corectat, și imprimarea numărului de erori, precum și a variabilelor pentru care au fost identificate erorile pe clase de mărime ale întreprinderilor și pe secțiuni CAEN Rev. 2;

— compararea indicatorilor relevanți din chestionarul INOV — cifra de afaceri, numărul de salariați, cheltuielile de cercetare-dezvoltare — cu cei similari obținuți din ancheta structurală anuală în întreprinderi, pentru identificarea întreprinderilor care nu au furnizat informații comparabile în cele două cercetări statistice.

Pentru determinarea acurateții datelor se calculează coeficienții de variație ai principalelor variabile.

5. Prezentarea și utilizarea rezultatelor cercetării statistice

5.1. Principalii indicatori utilizați

Principalii indicatori rezultați din cercetarea statistică privind inovarea în industrie și servicii sunt structurați pe activități economice, pe clase de mărime ale salariaților și pe macroregiuni și regiuni de dezvoltare și sunt următorii:

- numărul și ponderea întreprinderilor inovative și noninovative;
- tipologia inovatorilor — inovatori numai de produs, inovatori numai de proces, inovatori de produs și proces, inovatori cu inovări nefinalizate și abandonate;
- cifra de afaceri a întreprinderilor pe activități economice și clase de mărime;
- numărul mediu anual de salariați pe activități economice și clase de mărime;
- numărul întreprinderilor cu produse noi — noi pentru una dintre piețe, noi pentru întreprindere, produse neschimbate;
- cifra de afaceri a produselor noi pentru una dintre piețe și noi pentru întreprindere;
- numărul de întreprinderi care aparțin unui grup de întreprinderi și piața de desfacere a întreprinderilor;
- numărul de întreprinderi pe tipuri de produse și tipuri de procese;
- numărul de întreprinderi după locul dezvoltării inovării;
- întreprinderi care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare;
- întreprinderi care nu desfășoară activități de cercetare-dezvoltare;
- cheltuielile pentru inovare pe elemente componente;
- numărul întreprinderilor inovative care au primit fonduri publice;
- numărul întreprinderilor cu impact ridicat al obiectivelor inovărilor;
- numărul întreprinderilor cu surse de informare pentru inovare;
- numărul întreprinderilor care au cooperat după tipul partenerului de cooperare și locația geografică a acestuia;
- numărul întreprinderilor cu inovări abandonate sau întârziate;
- întreprinderi inovative și noninovative care au declarat factori de blocare a inovărilor;
- întreprinderi care au indicat motive de a nu inova;
- întreprinderi care utilizează metode de protecție pentru drepturi de proprietate intelectuală;
- întreprinderi inovative și noninovative cu inovări organizaționale și de marketing;

• întreprinderi cu impact ridicat al obiectivelor inovărilor organizaționale și/sau de marketing.

Din datele obținute se calculează și indicatori derivați pe baza metodologiilor transmise de Eurostat:

- cheltuieli de inovare din achiziții — % din cifra de afaceri;
- întreprinderi mici și mijlocii, cu inovare proprie;
- întreprinderi inovative mici și mijlocii care cooperează;
- inovatori tehnologici — produs/serviciu/proces;
- inovatori nontehnologici cu inovări organizaționale și/sau de marketing.

Cercetarea statistică privind inovarea se desfășoară astfel încât să se respecte un nivel de precizie pentru populația totală de întreprinderi, referitoare la următorii indicatori:

1. procentul întreprinderilor active inovative;
2. procentul inovatorilor care au introdus produse noi sau îmbunătățite pe piață;
3. produsele noi sau îmbunătățite ca procent din cifra de afaceri totală;
4. procentul întreprinderilor active inovative implicate în cooperarea pentru inovare;
5. cifra de afaceri totală pe salariat.

Conform Regulamentului (CE) nr. 1.450/2004 al Comisiei, cu modificările ulterioare, se transmit la Eurostat rezultatele privind calitatea datelor statistice, printr-un raport de calitate, care conține date pentru cele 6 criterii de calitate: relevanță, acuratețe, planificare și respectarea termenelor, accesibilitate și claritate, comparabilitate și coerență.

5.2. *Forme de prezentare a rezultatelor*

Rezultatele cercetării statistice privind inovarea în industrie și servicii sunt prezentate sub formă de:

- tabele agregate pe activități economice și clase de mărime ale salariaților;
- tabele agregate pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare, clase de mărime ale salariaților și activități economice;
- microdate anonimizate.

a) *Diseminarea datelor la nivel național*

La nivel național datele sunt diseminate printr-o publicație specifică — Inovare în industrie și servicii —, realizată după finalizarea cercetării statistice, așa cum este prevăzută în Programul statistic anual. De asemenea, datele sunt diseminate în baza de date TEMPO a Institutului Național de Statistică și în alte publicații: Anuarul Statistic al României, Repere economice — starea economică și socială, Statistica teritorială.

b) *Diseminarea și transmiterea datelor la Eurostat*

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1.450/2004 al Comisiei, cu modificările ulterioare, datele se transmit la Eurostat la 18 luni după sfârșitul perioadei de referință. Datele transmise sunt următoarele:

- tabele agregate pe activități economice și clase de mărime ale salariaților;
- tabele agregate pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare, clase de mărime ale salariaților și activități economice;
- microdate care sunt anonimizate;
- raport de calitate.

MINISTERUL AGRICULTURII, PĂDURILOR ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

ORDIN

privind schimbarea sediului Sucursalei Teritoriale Olt — Argeș a Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare R.A.

Văzând Referatul de aprobare nr. 3.785 din 29 aprilie 2009 al Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare privind necesitatea schimbării sediului Sucursalei Teritoriale Olt — Argeș a Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare, având în vedere prevederile art. 12 alin. (1) din Regulamentul de organizare și funcționare a Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.309/2004, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 8/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale,

ministrul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă schimbarea sediului Sucursalei Teritoriale Olt—Argeș a Administrației Naționale a Îmbunătățirilor Funciare R.A. din Str. Sloboziei nr. 193, municipiul Giurgiu, județul Giurgiu, în comuna Nanov, județul Teleorman.

Art. 2. — Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare R.A. va duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale,
Ilie Sârbu

București, 4 mai 2009.
Nr. 277.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

— SECȚIILE UNITE —

DECIZIA Nr. 6

din 19 ianuarie 2009

Dosar nr. 32/2008

Sub președinția domnului pr. univ. dr. Nicolae Popa, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, s-a întrunit la data de 10 noiembrie 2008 pentru a examina recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 728 raportate la dispozițiile art. 774, 775, 777 și 896 din Codul civil și ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, sub aspectul regimului juridic al cererilor privind lichidarea pretențiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare, ce reprezintă sarcinile pasivului succesoral, și caracterul prescriptibil sau imprescriptibil al acestora.

Secțiile Unite au fost constituite cu respectarea dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 304/2004, republicată, fiind prezente 88 de judecători din totalul de 117 aflați în funcție.

Reprezentanta procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procuror Antoaneta Florea, a susținut recursul în interesul legii, punând concluzii pentru admiterea acestuia în sensul că cererile privind lichidarea pretențiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare ce compun pasivul succesoral sunt prescriptibile în termenul general de prescripție, atât în situațiile în care sunt formulate în cadrul acțiunii de ieșire din indiviziune, cât și atunci când sunt formulate pe cale separată.

Fiind nevoie de timp mai îndelungat în vederea deliberării, s-a amânat pronunțarea pentru astăzi, 19 ianuarie 2009, când

SECȚIILE UNITE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

În practica instanțelor judecătorești s-a constatat că nu există un punct de vedere unitar în legătură cu interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 728 raportate la dispozițiile art. 774, 775, 777 și 896 din Codul civil și ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, sub aspectul regimului juridic al cererilor privind lichidarea pretențiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare, ce reprezintă sarcinile pasivului succesoral, și caracterul prescriptibil sau imprescriptibil al acestora.

Astfel, unele instanțe au apreciat că pretențiile referitoare la cheltuielile de înmormântare și respectarea tradițiilor religioase reprezintă sarcini ale pasivului succesoral, astfel că urmează regimul juridic al acțiunii de ieșire din indiviziune și, prin urmare, au un caracter imprescriptibil din punct de vedere extinctiv.

S-a motivat că dreptul de creață pretins cu acest titlu izvorăște din starea de indiviziune, iar potrivit dispozițiilor art. 774 și 777 din Codul civil, coerezii contribuie și plătesc datoriile și sarcinile succesiunii proporțional cu partea ereditară a fiecăruia.

Pe cale succesorală se transmit atât activul, cât și pasivul moștenirii.

Ca urmare, starea de indiviziune se reflectă atât asupra activului, cât și asupra pasivului ce compun masa succesorală, iar acțiunea de ieșire din indiviziune este imprescriptibilă, motiv pentru care și creanțele având ca obiect cheltuielile de înmormântare și pentru pomeniri au același caracter.

Alte instanțe, dimpotrivă, au considerat că cererile ce au ca obiect astfel de cheltuieli valorifică un drept de creață prescriptibil extinctiv în termenul general de 3 ani, calculat de la data nașterii dreptului la acțiune.

În motivarea acestei soluții s-a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 774 din Codul civil, pasivul succesoral se compune din datoriile și sarcinile moștenirii, acestea din urmă reprezentând obligațiile care, fără a fi existat în patrimoniul defunctului, se nasc în persoana moștenitorilor la deschiderea succesiunii sau ulterior și includ, între altele, cheltuielile de înmormântare, precum și cele efectuate cu parastasele la diferite intervale de timp, conform obiceiurilor religioase.

Acțiunea având ca obiect suportarea de către moștenitori a cheltuielilor de înmormântare și a celor legate de obiceiurile religioase practicate în memoria defunctului are un caracter personal, deoarece urmărește valorificarea unei creanțe și este supusă termenului general de prescripție de 3 ani, prevăzut de dispozițiile art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, indiferent dacă se judecă în cadrul procesului de ieșire din indiviziune sau pe cale separată.

Aceste din urmă instanțe au interpretat și au aplicat corect dispozițiile legii.

În conformitate cu dispozițiile art. 728 alin. 1 din Codul civil, „Nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune. Un coerede poate oricând cere împărțea succesiunii, chiar când ar exista convenții sau prohibiții contrarii”.

Prin urmare, ieșirea din indiviziune se poate cere oricând, indiferent cât timp a trecut de la nașterea indiviziunii (data deschiderii moștenirii), acțiunea având astfel caracterul unei acțiuni imprescriptibile, spre deosebire de dreptul de a accepta moștenirea care este prescriptibil în termen de 6 luni de la data deschiderii succesiunii, în conformitate cu dispozițiile art. 700 din Codul civil.

Soluționând acțiunea de împărțire a unei succesiuni, instanța trebuie să aibă în vedere și cererile formulate de moștenitori privind drepturile și obligațiile succesorilor, printre care și cererile de aducere la masa de împărțit și a altor bunuri, a fructelor acestora, a datoriilor și sarcinilor succesiunii.

Patrimoniul care se transmite prin succesiune moștenitorilor legali sau testamentari, fiind o universalitate, va cuprinde nu numai drepturile, ci și obligațiile defunctului, transmisiunea vizând, așadar, atât activul, cât și pasivul succesoral.

Astfel, în alcătuirea activului succesoral intră drepturile reale principale sau accesorii (proprietate, uzufruct, uz, abitație, suprafață, servitute, dreptul real de folosință, ipoteca și gajul), drepturi de creață sau drepturi patrimoniale rezultând din creație intelectuală, în timp ce pasivul succesoral cuprinde datoriile și sarcinile moștenirii.

Datoriile succesiunii reprezintă acele obligații patrimoniale ale defunctului care, indiferent de izvorul lor (contractual, legal, delictual etc.), există în patrimoniul succesoral la data deschiderii moștenirii, altfel spus „obligații care îl țineau pe defunct la data decesului” și în care, desigur, nu intră acele obligații care, nefiind transmisibile, se sting prin moartea celui căruia îi incumbau (cum ar fi cele contractate *intuitu personae*).

Spre deosebire de acestea, sarcinile moștenirii sunt acele obligații care, fără a fi existat în patrimoniul celui ce lasă moștenirea, se nasc după deschiderea succesiunii, dar care decurg tot din faptul decesului lui *de cuius*.

Sarcinile moștenirii includ și cheltuielile legate de înmormântarea defunctului, atât cele de înmormântare propriu-zisă, cât și cele ce țin de respectarea tradițiilor religioase (slujbe religioase, parastase pentru pomenirea memoriei autorului) și contravaloarea unor monumente funerare, toate acestea decurgând din faptul decesului.

Așa cum s-a arătat, datoriile și sarcinile moștenirii constituie pasivul succesoral, iar obligația suportării acestuia revine moștenitorilor legali și legatarilor universali și cu titlu universal, adică acelor moștenitori care dobândesc întreg patrimoniul defunctului sau o fracțiune din acest patrimoniu.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 774 din Codul civil „Coerezii contribuie la plata datoriilor și sarcinilor succesiunii, fiecare în proporție cu ea”.

Art. 775 din același cod prevede că „Legatarul cu titlu universal contribuie deopotrivă cu erezii în proporție cu emolumentul său. Cel particular nu contribuie”, iar art. 777 prevede că și „coerezii plătesc datoriile și sarcinile succesiunii, fiecare în proporție cu partea sa ereditară”.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 896 din Codul civil „Legatarul unei fracțiuni de ereditate este obligat la sarcinile și datoriile succesiunii testatorului, personal, în proporție cu partea sa și ipotecar pentru tot”.

Situația legatarilor cu titlu particular este diferită, în sensul că aceștia, dobândind numai un anumit bun sau un anumit drept, nu au obligația de a suporta datoriile și sarcinile moștenirii, așa cum se prevede în art. 775 teza a doua și art. 909 din Codul civil, decât în anumite situații, și anume: când legatul are ca obiect o parte dintr-o moștenire care cuprinde atât drepturi, cât și obligații, când obiectul legatului se află în situația prevăzută la art. 905 din Codul civil, respectiv este un bun ipotecat sau supus dreptului de uzufruct, ori în cazul în care cel care lasă moștenirea i-a impus legatarului o asemenea obligație.

Așadar, moștenitorii universali sau cu titlu universal sunt cei care răspund pentru datoriile succesiunii, iar acestea se împart de drept, chiar din ziua deschiderii succesiunii, proporțional cu partea de moștenire primită, fără a se deosebi după cum se bucură sau nu de sezină. Această regulă se aplică atât în cazul acceptării pure și simple a moștenirii, cât și în cazul acceptării sub beneficiu de inventar, desigur, în acesta din urmă, întrucât nu are loc confuziunea de patrimonii, răspunderea limitându-se la cota-parte ce îi revine din moștenire.

Sarcinile moștenirii, născute după decesul celui care lasă moștenirea, sunt asimilate datoriilor moștenirii (art. 893 și 896 din Codul civil) și, în consecință, ele se suportă de către moștenitori în condițiile de mai sus.

Cum prin moștenire se transmit nu numai drepturile celui care lasă moștenirea, ci și obligațiile și sarcinile succesiunii, în cadrul acțiunii complexe de ieșire din indiviziune se soluționează, fiind conexe, toate pretențiile reciproce dintre moștenitori, inclusiv cele legate de lichidarea pasivului.

Împrejurarea că lichidarea pasivului succesoral are loc concomitent cu soluționarea acțiunii de ieșire din indiviziune, care este imprescriptibilă extinctiv, nu poate conduce la concluzia că, pe cale de consecință, cererea de împărțire între moștenitori a cheltuielilor de înmormântare urmează să aibă același caracter, căci natura celor două tipuri de acțiuni este distinctă, ca urmare a caracterului diferit al drepturilor ce se urmărește a fi valorificate prin fiecare dintre ele.

În materie patrimonială, regula este prescriptibilitatea acțiunilor în justiție, iar excepția de la aceasta nu se poate face decât printr-o dispoziție expresă derogatorie a legii.

Or, nici în Codul civil, nici în Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă și nici în vreun alt act normativ nu există vreo prevedere în acest sens, astfel că, având în vedere natura patrimonială a dreptului, se impune concluzia că acțiunile referitoare la cheltuielile de înmormântare, ca sarcini ale moștenirii, au un caracter personal și sunt prescriptibile.

De altfel, același caracter îl au numeroase acțiuni și cereri care decurg din faptul juridic al decesului unei persoane și au strânsă legătură cu transmiterea patrimoniului său.

Astfel, spre exemplu, sunt prescriptibile dreptul de a accepta moștenirea, dreptul de a cere plata legatului cu titlu particular, acțiunea în anularea certificatului de moștenitor pentru vicierea consimțământului ori necitarea tuturor moștenitorilor, acțiunea vizând raportul donațiilor, acțiunea pentru reducțiunea liberalităților excesive.

Întrucât, așa cum s-a arătat, acțiunea în legătură cu cheltuielile de înmormântare și cele ocazionate de parastase și obiceiuri practicate ulterior în memoria defunctului are un caracter personal, deoarece urmărește valorificarea unui drept de creanță, îi sunt aplicabile dispozițiile art. 3 din Decretul nr. 167/1958, republicat, fiind deci supusă termenului general de prescripție de 3 ani.

O atare acțiune este prescriptibilă în termenul arătat, indiferent dacă pretenția se valorifică în cadrul partajului sau pe cale separată, deoarece instituția prescripției are în vedere natura dreptului și nu cadrul procesual în care acesta se valorifică.

Cum posesia exercitată de către moștenitorul solvens asupra bunurilor succesoriale are caracter întrerupător de prescripție, termenul de prescripție de 3 ani începe să curgă, potrivit art. 17 alin. 2 din Decretul nr. 167/1958, republicat, de la data formulării cererii de ieșire din indiviziune, ce ar putea avea ca rezultat deposedarea creditorului de bunurile succesoriale.

Există însă situații când cheltuielile de înmormântare, pomeniri și parastase au fost suportate de către un terț străin de succesiune. Într-o astfel de ipoteză, terțul solvens le poate pretinde de la succesorii lui *de cuius*, în termenul general de prescripție care curge de la data efectuării acelor cheltuieli.

În consecință, în temeiul dispozițiilor art. 25 lit. a) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, și ale art. 329 alin. 2 și 3 din Codul de procedură civilă, urmează a se admite recursul în interesul legii și a se stabili că dispozițiile art. 728 raportate la art. 774, 775, 777 și 896 din Codul civil și ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, se interpretează în sensul că acțiunile privind lichidarea pretențiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare și respectarea tradițiilor religioase, ce compun pasivul succesoral, sunt prescriptibile în termenul general de prescripție, atât în situațiile în care sunt formulate în cadrul acțiunii de ieșire din indiviziune, cât și atunci când sunt formulate pe cale separată.

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

DECID:

Admit recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și stabilesc:

Dispozițiile art. 728 raportate la art. 774, art. 775, art. 777 și art. 896 din Codul civil și ale art. 3 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat, se interpretează în sensul că:

Cererile privind lichidarea pretențiilor referitoare la cheltuielile de înmormântare și respectarea tradițiilor religioase ce compun pasivul succesoral sunt prescriptibile în termenul general de prescripție atât în situațiile în care sunt formulate în cadrul acțiunii de ieșire din indiviziune, cât și atunci când sunt formulate pe cale separată.

Obligatorie, potrivit art. 329 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 ianuarie 2009.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Prim-magistrat-asistent,
Adriana Daniela White

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2009 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Număr de apariții anuale	Zile de apariție/săptămână	Greutate medie/apariție (grame)	Valoare (TVA 9% inclus)/lei		
					12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	750	5	50	800	210	75
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	90	1	50	1.500		140
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	200	5	60	2.250		200
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	800	5	15	430		40
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	7.200	5	50	1.720		160
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	400	5	25	1.600		150
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	60	1	30	540		50
8.	Colecția Legislația României	4	—	2.500	450	120	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	12	—	3.500	750		70

NOTĂ:

Monitorul Oficial Partea I bis se multiplică pe bază de comandă.

Începând cu anul 2009 se sistează apariția publicației Repertoriul legislației României.

Abonamente la publicațiile oficiale și comenzi către „Monitorul Oficial” R.A. se pot efectua prin următoarele societăți de distribuție:

- ◆ COMPANIA NAȚIONALĂ „POȘTA ROMÂNĂ” — S.A. — prin oficiile sale poștale
- ◆ ACTA LEGIS — S.R.L. — București, Str. Lirei nr. 11, parter, ap. 1, (telefon/fax: 021.411.91.79; 021.411.54.08)
- ◆ INFO EUROTRADING — S.A. — București, Splaiul Independenței nr. 202A (telefon: 021.316.30.57, fax: 021.316.30.58)
- ◆ INTERPRESS SPORT — S.R.L. — București, Piața Presei Libere nr. 1, corp B, et. 2, camerele 256—259, OP 33 (telefon/fax: 021.313.85.07; 021.313.85.08; 021.313.85.09)
- ◆ MEDIA PRESS ABONAMENTE — S.R.L. — București, str. Izvor nr. 78, et. 2 (telefon: 021.311.97.84, fax: 021.311.97.85)
- ◆ M.T. PRESS IMPEX — S.R.L. — București, bd. Basarabia nr. 256 (telefon/fax: 021.255.48.15; 021.255.48.16; 021.255.48.17)
- ◆ PRESS EXPRES — S.R.L. — Otopeni, str. Flori de Câmp nr. 9 (telefon/fax: 021.221.42.83; 0745.133.712)
- ◆ ZIRKON MEDIA — S.R.L. — București, str. Pictor Dimitrie Hârlescu nr. 6, sector 2 (telefon: 021.255.18.00, fax: 021.255.18.66; 021.255.19.18)
- ◆ ART ADVERTISING — S.R.L. — Râmnicu Vâlcea, str. Regina Maria nr. 7, bl. C1, sc. C, mezanin II (fax: 0250/73.54.75, telefon: 0350.40.59.87; 0350.40.59.88)
- ◆ CALLIOPE — S.R.L. — Ploiești, str. Elena Doamna nr. 62—64 (telefon/fax: 0244/51.40.52; 0244/51.48.01)
- ◆ DIFSTARPRESS — S.R.L. — Slobozia, bd. Matei Basarab, bl. I60, sc. A, ap. 15 (telefon/fax: 0243/23.23.68)
- ◆ CURIER PRESS — S.A. — Brașov, str. Traian Grozăvescu nr. 7 (telefon/fax: 0268/51.08.57; 0268/51.08.58)
- ◆ ROESTA — S.R.L. — Curtea de Argeș, str. Valea Iașului, bl. P10, sc. B, ap. 18 (telefon/fax: 0248/72.11.43)
- ◆ VIAȚA LIBERĂ — S.A. — Galați, Str. Domnească nr. 68 (telefon: 0236/46.06.20, fax: 0236/47.10.28)
- ◆ UNITATEA — S.R.L. — Alba Iulia, str. Traian nr. 26 (telefon: 0258/81.16.31, fax: 0258/81.28.43)
- ◆ MANPRES DISTRIBUTION — S.R.L. — București, Piața Presei Libere nr. 1 (OP 33 — CP 24) (telefon/fax: 021.314.63.39)
- ◆ CUGET LIBER — S.A. — Constanța, bd. I.C. Brătianu nr. 5 (telefon: 0241/58.21.20, fax: 0241/61.95.24)
- ◆ SIMPEX LOGISTIC — S.R.L. — Călărași, Str. Progresul nr. 21, bl. B1, sc. B, ap. 5 (telefon/fax: 0242/31.89.29)
- ◆ CIPSOFT DESIGN — S.R.L. — Ploiești, str. Eroilor nr. 2 bis (tel. 0722.36.54.65 sau 0724.20.31.43)

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.411.58.33 și 021.410.47.30, fax 021.410.77.36 și 021.410.47.23
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

